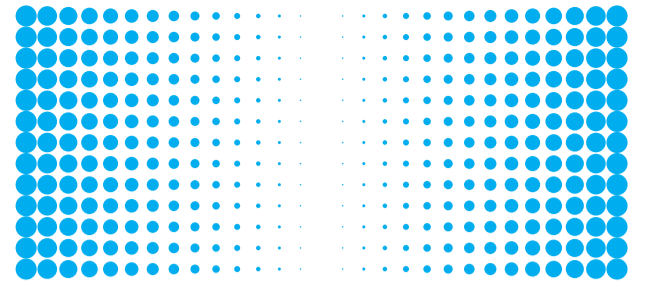

CINECLUB ASSOCIACIÓ CULTURAL
GRANOLLERS

CINECLUB
MANRESA

MÉS DE 50 ANYS DE

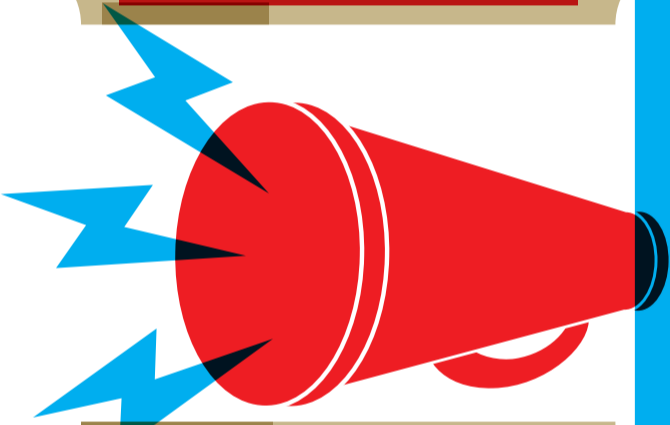
CINECLUBISM

CINECLUB
VALLS

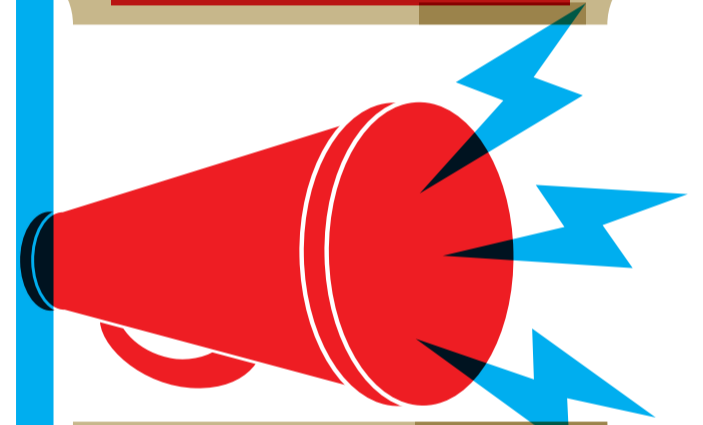
NOSALTRES

CINECLUB
OLOT

CINECLUB
SABADELL

SOM

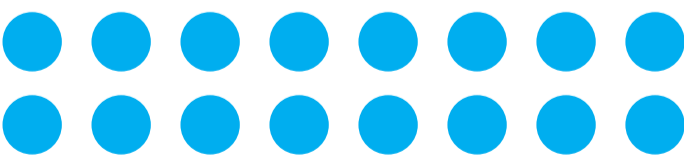

CINECLUB
VIC

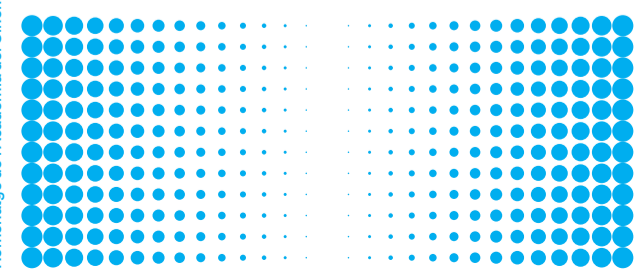
CINECLUB
VILAFRANCA

EL PÚBLIC

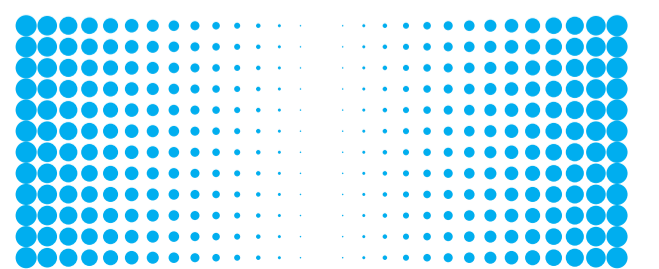
CINECLUB CENTRE DE LECTURA DE
REUS

CINECLUB
SEU D'URGELL

CINECLUB ASSOCIACIÓ
D'ENGINYERS

ÍNDEX

Pròleg	3
Cineclub Associació d'Enginyers	4-9
Cineclub Associació Cultural de Granollers	10-15
Cineclub de Manresa	16-21
Cineclub d'Olot	22-27
Centre de Lectura de Reus	28-33
Cineclub de Sabadell	34-39
Cineclub Seu d'Urgell	40-45
Cineclub de Valls	46-51
Cineclub de Vic	52-57
Cineclub de Vilafranca	58-63
Crèdits	64

PRÒLEG

Quan l'Acadèmia del Cinema Català em va encarregar la recerca i confecció de biografies dels cineclubs més antics de Catalunya, reivindicant aquest moviment com a patrimoni cinematogràfic del nostre país, ja sabia que **la història del cineclubisme, com la de tants altres àmbits de la cultura viva i popular, està heterodoxament documentada**. Cada cineclub té una trajectòria singular que es coneix, en molts casos, gràcies a la memòria de qui en algun moment en va formar part. I sovint, aprofitant l'avinentsa de les grans efemèrides, les entitats fan una ullada al passat amb xerrades, publicacions o articles, però es corre el risc de trobar punts cecs que és difícil il·luminar i reconstruir. Per a aquest catàleg, al llarg del procés de recerca d'informació de cada cineclub, m'he trobat amb alguns fenòmens comuns, tendències que totes les associacions d'alguna manera han viscut. I aquest relat comú m'ha ajudat a orientar relats individuals, malgrat la ingrata sensació de trobar-me amb angles morts i la inevitable obligació, igualment ingrata, d'haver d'obviar episodis en aparença superflus.

Entre aquests punts comuns trobem, per exemple, que molts dels cineclubs més veterans del país tenien el seu embrió en moviments culturals iniciats en el marc de la Segona República. Constatem que, després d'una pausa de vint o trenta anys, la llavor cineclubista irremeiablement acaba germinant, sempre sota la tutela d'autoritats polítiques o religioses, i que per la seva pròpia naturalesa inquieta i popular, se n'allunya progressivament. Comprovem que, des dels cinquanta fins ben entrats els setanta el públic respon massivament a les sessions de cineclubs, on hi troba esclatxes d'interacció positiva, una finestra per on veure nous paisatges i, alhora, conversar amb altres persones sense sentir l'alè ranci i cruel del franquisme. Descubrim, a partir dels anys vuitanta, motivacions i circumstàncies menys òbvies que parlen, igualment, de subversió i resistència artística, cultural i social, però sobretot d'un esperit constructiu i eminentment col·lectivista a través del cinema. Començant pel canvi de règim polític i l'arribada dels formats domèstics —la TV massiva i les cintes de vídeo—, i seguint amb l'explosió dels cinemes multisales, més tard l'internet i la digitalització, ara les plataformes VOD... Amb tot de crisis socioeconòmiques pel mig.

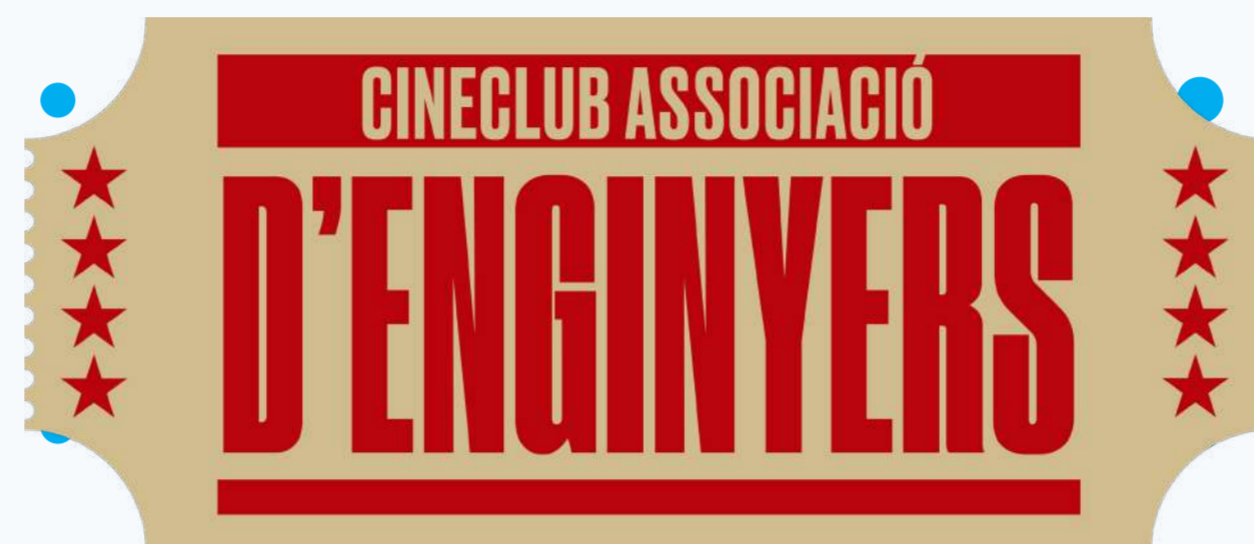
En definitiva, comprovem que **el moviment cineclubista es reinventa constantment sota la premissa de ser un punt de trobada social i artístic** que cobreix mancances culturals,

polítiques i geogràfiques, i que porta l'experiència del cinema a la seva vessant més inclusiva. Perquè és una realitat que la fruïció col·lectiva es retroalimenta, i que, quan es dona, el gaudi és exponencial i desperta una satisfacció profunda i insubstituïble.

El que queda clar, a través de la història de tots aquests cineclubs, i també dels més joves —en total, avui, n'hi ha una seixantena—, és que si **l'associacionisme és una expressió pura de la salut cultural d'un país** en tant que organitzacions sense intermediaris, per definició fluctuants i autogestionades, Catalunya és un país molt sa. I això mateix, el moviment cineclubista en la seva totalitat, és el que en definitiva homenatja aquí l'Acadèmia del Cinema Català.

Aquí parlem dels deu cineclubs catalans que encara avui, més de cinquanta anys després de la seva fundació, són actius i vigents. Són el de **l'Associació Cultural de Granollers, el de l'Associació d'Enginyers de Catalunya, el del Centre de Lectura de Reus, el de La Seu d'Urgell, el de Manresa, el d'Olot, el de Sabadell, el de Valls, el de Vic i el de Vilafranca del Penedès**. Però n'hi ha d'altres que també mereixen menció, associacions veteranes que formen part d'aquest teixit i que, per l'aturada puntual o definitiva de la seva activitat en algun punt de la seva trajectòria, no entraven en aquesta selecció. El **Cineclub Garbí de Malgrat de Mar**, fundat el 1968, que es troba inactiu però preveu restituir-se aviat; el **Cineclub Figueres** —abans La Cate—, que va néixer el 1957 i que després de dècades aturat va reactivar-se fa pocs anys; el **Cineclub Hal 2002** de Molins de Rei, hereu directe del **Cineclub Molins de Rei**, fundat els anys cinquanta i iniciador, entre altres, de la marató de cinema de terror que avui és el TerrorMolins; el **Cineclub Torroellenc**, des del 1976, que no arriba a la cinquantena però gairebé...

Com dèiem al principi, la història dels cineclubs és fluida i difícil d'homogeneitzar, per la qual cosa és possible que hi hagi alguna inexactitud o omissió involuntària. Si és el cas, em disculpo per endavant. I aprofito, també, per agrair totes les persones que han contribuït, amb documents, informació, converses o correccions, a confeccionar aquests textos. Gràcies i llarga vida als cineclubs!

Any de fundació:

1969

Sala de projecció actual:

Sala d'actes dels Jesuïtes Casp (Barcelona)

Sales per on ha passat:

Sala d'actes i Sala Pompeu Fabra de l'Associació d'Enginyers de Catalunya,
Sala d'actes dels Jesuïtes Casp

Primer i darrer president:

Joaquim Romaguera; Martí Rom i Juan Manuel García Ferrer

Nombre aproximat de sessions:

131

PRIMERES PASSES

L'any 1969 **Joaquim Romaguera** funda el Cineclub Associació d'Enginyers, que neix com una entitat vinculada al Col·legi d'Enginyers Industrials de Barcelona. Romaguera, que ja havia fundat diversos cineclubs prèviament —**el Condal, el Layetano, el Club Fòrum Cinematogràfic**— i havia presidit el de l'Escola d'Enginyers (CCI), encapçala un cineclub que organitza les seves sessions a la sala d'actes del Col·legi, a la Via Laietana barcelonina. Durant els anys setanta, el Cineclub Associació d'Enginyers de Catalunya programa diversos cicles: l'any 1970 sobre els grans mestres del cinema; del 1971 al 1973 sobre cinema còmic; el 1974 i 1975 sobre grans tòtems del cinema francès i clàssics i nous talents del cinema alemany; i més endavant sobre cinema independent espanyol, cinema soviètic i cinema d'animació. Tanmateix, durant tot aquest temps Romaguera i la seva junta fan una crida als socis a facilitar un relleu que permeti a l'entitat tenir continuïtat i noves energies per idear i dur a terme noves iniciatives.

D'entrada, aquesta crida no fructifica, i això porta el cineclub a aturar-se temporalment durant gairebé tres anys. Torna el maig del 1981 amb la **Primera Setmana de Cinema Experimental Espanyol**, un cicle del qual es fa una publicació on Romaguera explica els motius de l'aturada del cineclub. És conseqüència, per una banda, de la baixada de l'activitat cineclubista a tot el país, fruit de l'auge de les sales d'art i assaig, i per l'altra de la crisi pròpia de la institució que els acull, el Col·legi d'Enginyers, que ha limitat el pressupost del cineclub i s'ha hagut d'adaptar a noves realitats socioeconòmiques.

CANVI DE RUMB

La direcció de Romaguera arriba a la seva fi l'any 1981, quan passa a dirigir i coordinar la Federació Catalana de Cineclubs, i des del 1982 assumeixen les regnes de l'entitat **Martí Rom** i **Juan Manuel García Ferrer**. Davant el canvi de paradigma cultural i cinematogràfic que viu el país entre finals dels setanta i principis dels vuitanta, amb la consolidació de la Filmoteca de Catalunya a Barcelona i d'unes sales de cinema que ja no estan delimitades per la censura estatal, aquestes entitats s'han de repensar per seguir oferint estímuls genuïns al públic, especialment en

grans ciutats com Barcelona. És per això que els responsables del Cineclub Associació d'Enginyers decideixen relegar l'exhibició cinematogràfica a un segon nivell i dedicar les seves energies a la creació de materials didàctics relacionats amb la cultura del país. Així, Rom i García Ferrer enceten un projecte sobre personatges de la cultura que s'inicia el 1982 i s'allarga fins a l'any 2011, en què s'atura abruptament a causa de la crisi econòmica. Consisteix en l'edició anual d'un llibre i un curtmetratge documental sobre figures rellevants de la cultura catalana, especialment enfocades al cinema sempre obertes a altres disciplines artístiques. Aquesta ambiciosa i reeixida iniciativa té com a resultat vint-i-vuit retrats de personalitats com **Carles Santos, Albert Vidal, José Luis Guerin, Leopoldo Pomés, Joaquim Jordà, Eugènia Balcells, Miquel Porter, Ricard Salvat, Marta Pessarrodona o Julieta Serrano**, entre moltes altres. I és que si en la majoria de cineclubs els materials físics estan supeditats als programes cinematogràfics, en aquest cas és al contrari: els membres del cineclub confeccionen materials divulgatius que després presenten acompanyats de debats, música o teatre i projeccions. El nucli dels llibres consisteix en una llarga entrevista amb la persona —o persones— retratada en la qual es parla de la seva trajectòria artística i entorn, així com textos de gent propera que arrodoneixen la biografia i enriqueixen els punts de vista.

Fotografia: Tania Lacey

JULIETA SERRANO
Dijous 13 de desembre, a les 19 h

Presentació d'un llibre i un vídeo realitzats pel Cineclub Associació d'Enginyers (J.M. García Ferrer / Martí Rom)

Enginyers
Industrials de Catalunya
Associació/Col·legi

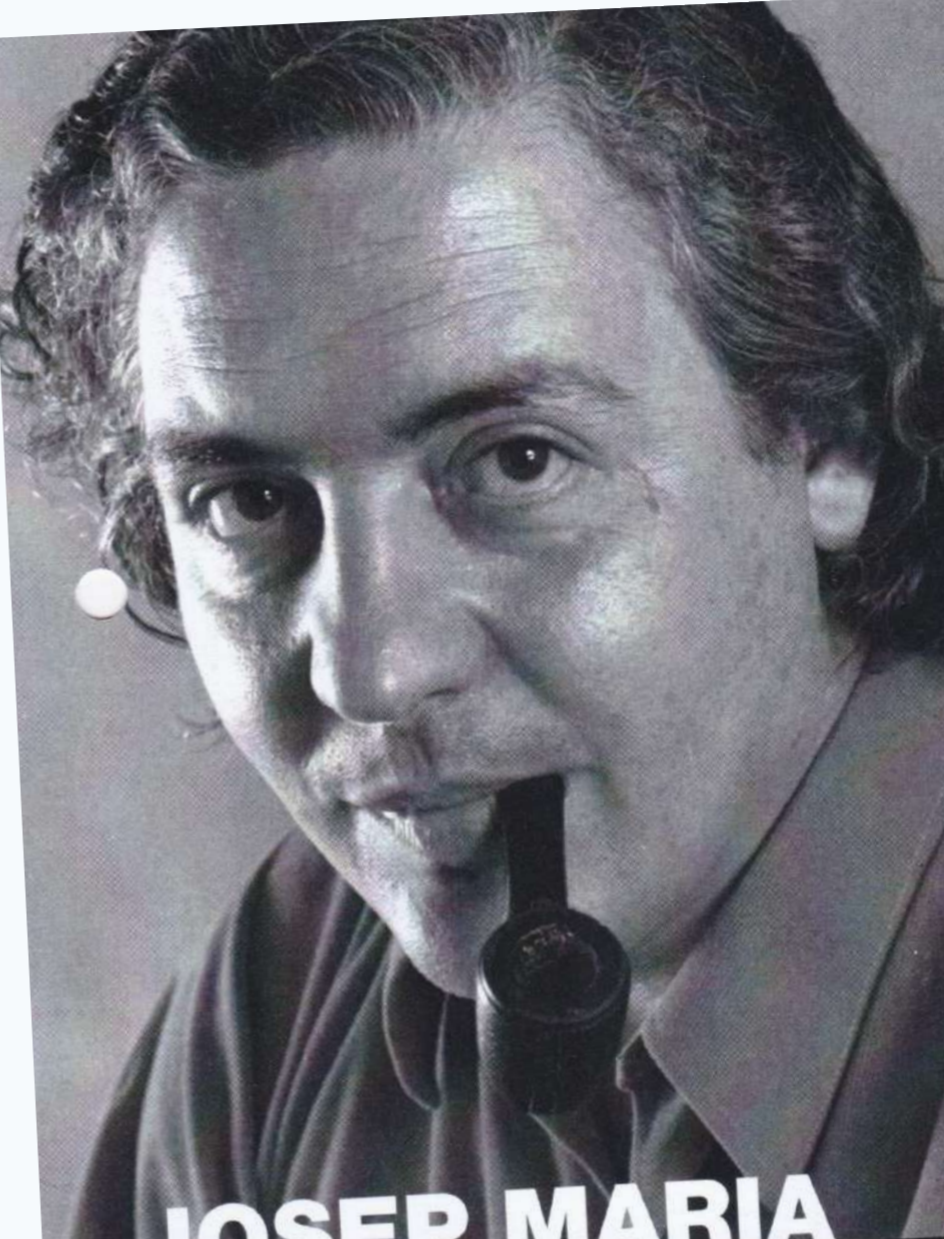
Via Laietana, 39
08003 Barcelona

JOAN MARGARIT
Dijous, 11 de desembre, a les 19 h

Presentació d'un llibre i un DVD realitzats pel Cineclub Associació d'Enginyers (J.M. García Ferrer / Martí Rom)

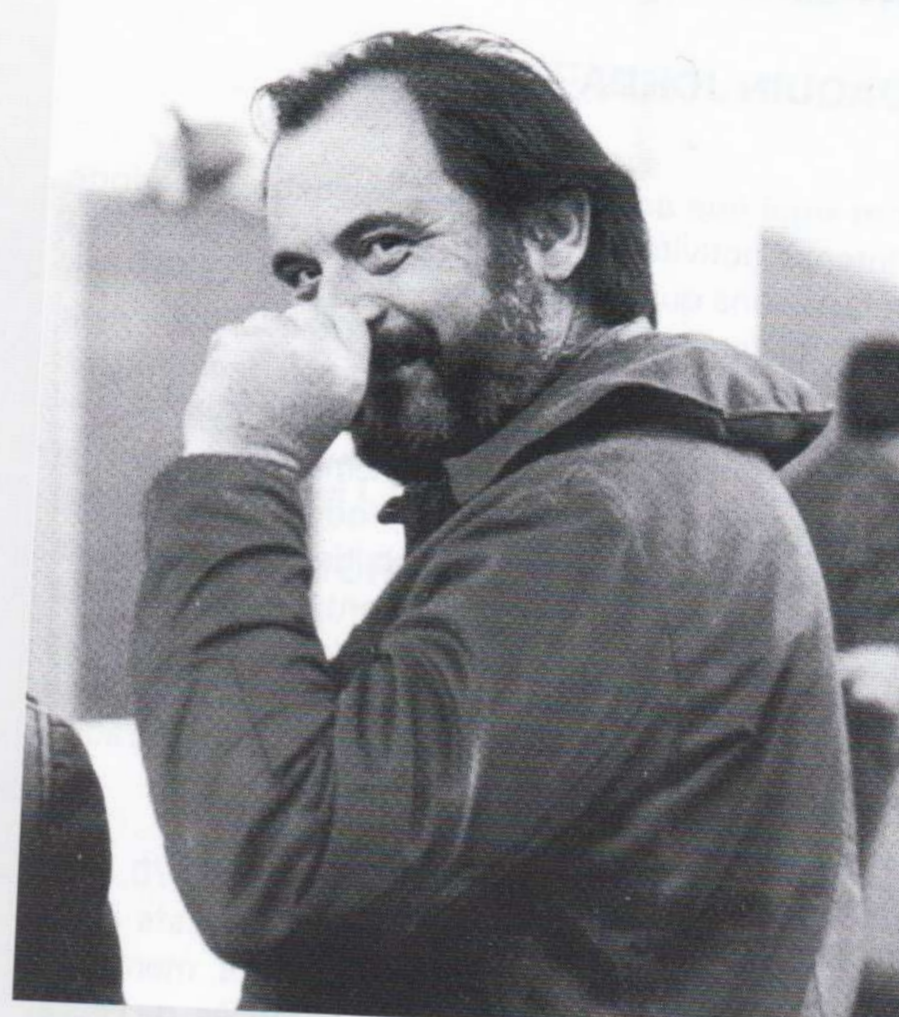
Enginyers
Industrials de Catalunya
Associació/Col·legi

JOSEP MARIA MESTRES QUADRENY
Dimarts, 14 de desembre, a les 19 h

Presentació d'un llibre i un documental realitzats pel Cineclub Associació d'Enginyers (J.M. García Ferrer / Martí Rom)

Enginyers
Industrials de Catalunya
Associació/Col·legi

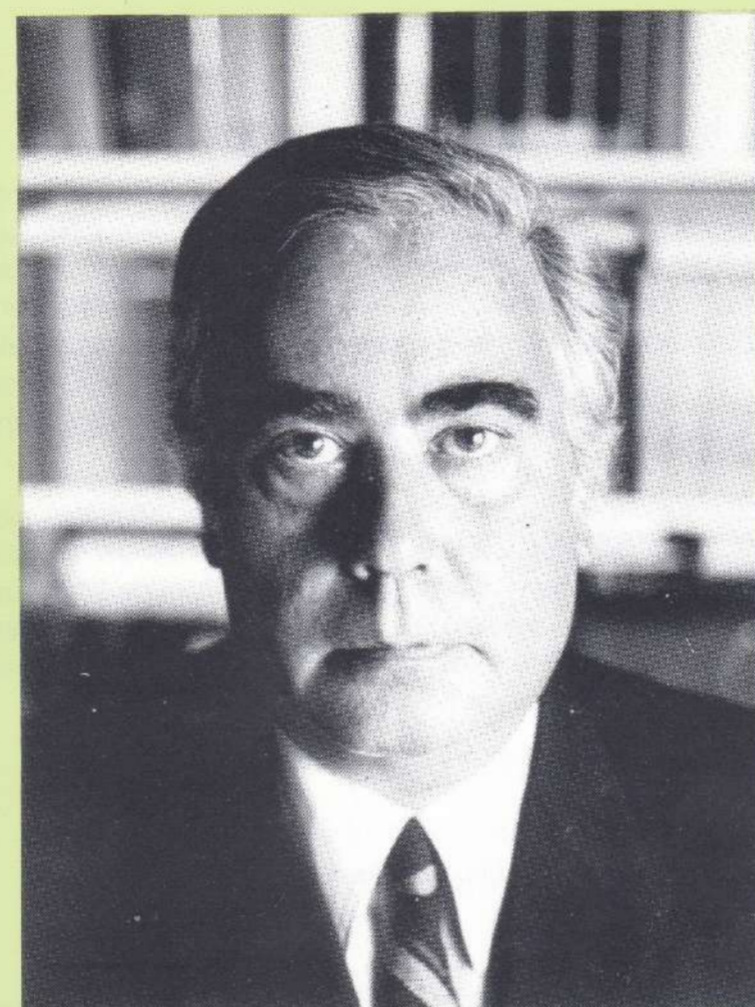
JOAQUIN JORDÀ

Enginyers Industrials de Catalunya
Associació / Col·legi
Via Laietana, 39, 5è
Barcelona
Telèfon 93 319 23 00

FI DE CICLE I RETORN A LES PROJECCIONS

Entre 2009 i 2011, en plena crisi econòmica, l'Associació d'Enginyers de Catalunya es veu obligada a reestructurar-se i renuncia a moltes de les seves activitats i ramificacions. Com a conseqüència, el cineclub ha d'abandonar la seva sèrie de monografies i, per no dissoldre's definitivament fa un retorn a la programació cinematogràfica i formativa. Tot i que no té una programació regular, organitza sessions de cinema a la sala d'actes dels **Jesuïtes de Casp**, projectant clàssics de cinema i posteriors col·loquis. Entre els films programats hi ha *El riu* (Jean Renoir, 1951), *L'Atalante* (Jean Vigo, 1934), *Un ladrón en la alcoba* (Ernst Lubitsch, 1932), *El extraño viaje* (Fernando Fernán-Gómez, 1964), *El cas Winslow* (David Mamet, 1999), així com rareses contemporànies amb poca trajectòria comercial com *El honor de las injurias* (Carlos García-Alix, 2007).

També col·laboren amb altres cineclubs i associacions per a organitzar sessions com una projecció del cicle Cineastes de Granollers, de l'Associació Cultural Granollers, els curtmetratges dels Premis Gaudí, de l'Acadèmia del Cinema Català, o cicle de Cinesud, entre altres. Paral·lelament, s'organitzen seminaris en els quals s'estudia i es debat al voltant d'algunes escenes magistrals de la història del cinema. Aquests seminaris, anomenats "**Ombres Mestres**" consisteixen en tres sessions dedicades a un cineasta o moviment cinematogràfic concret, un element del llenguatge —els trèvelings, el fora de camp, el tractament sonor...—, i la semiòtica d'un objecte o acció —l'escala, el mirall, el ball...—. Consten de xerrades, projeccions i debats. Actualment, malgrat les limitacions pressupostàries, el cineclub manté aquesta activitat anual i organitza puntualment projeccions en col·laboració amb altres entitats.

JOAN PERUCHO

Enginyers Industrials
de Catalunya
Associació

Via Laietana, 39 2n pis
Barcelona
Telèfon 319 23 00

SABIES QUE... ?

Quina ha estat la sessió més mítica del cineclub?

«La presentació de la monografia a Josep Palau i Fabre, l'any 1993, on va dir que li havien anat a visitar els Reis Mags, però que érem dos en lloc de tres. O la d'en Joan Margarit, que estava completament emocionat després de veure el seu documental en una Sala Pompeu Fabra plena.»

Quin ha estat el convidat més cèlebre o emblemàtic del cineclub?

«Molts! Carles Santos, Josep Palau i Fabre, Joan Perucho, Francesc Català-Roca, Ricard Salvat, Joaquim Jordà... Va ser després de les nostres monografies quan van començar a ser protagonistes d'exposicions, llibres, etc.»

Alguna anècdota recent...

«El febrer/març de 2020 vam fer les tres sessions del seminari Ombres Mestres dedicant-les a ràcords, Jean Renoir i correspondències. Quatre dies després, el 14 de març, tots quedàvem confinats a casa. El març de 2022 vam reprendre l'activitat amb el Xè seminari. La primera sessió la vam dedicar... als confinaments!»

Text redactat amb la col·laboració de J.M. García Ferrer.

Bibliografia:

- ROM, Martí (2015). *Cine Club Associació d'Enginyers: Orígens*. martirom.cat
 ROM, Martí (2015). *Cine Club Associació d'Enginyers. 1982: Personatges de la cultura*. martirom.cat
 ROMAGUERA, Joaquim (dir.) (2005). *Diccionari del cinema a Catalunya*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Any de fundació:

1950

Sala de projecció actual:

Cinema Edison

Sales per on ha passat:

Casa de Cultura Sant Francesc, Escola del Treball, Sala Parroquial, Cinema Astòria, Cinemes Òscars, Museu de Granollers, Centre Cultural (abans Cercle Cultural de La Caixa), Cinema Edison

Nombre aproximat de sessions:

3.500

UNS INICIS SHAKESPEARIS

L'Associació Cultural Granollers —inicialment batejada com a **Asociación Cultural de Antiguos Alumnos de Segunda Enseñanza de Granollers**— es crea l'any 1947 i organitza, en els seus primers anys, conferències, recitals i concerts, obres de teatre, exposicions i, a partir del 1950, sessions de cinema. Inaugura la secció cinematogràfica, coordinada principalment per **Ramon Munné**, la projecció de *Hamlet* (Laurence Olivier, 1948), que té lloc al **Cinema Coliseum**. Aquesta sala, juntament amb els **cinemes Mundial i Principal** i més tard **Astòria** seran les principals seues on l'associació fa cinema durant els primers anys d'activitat. Gràcies a la bona relació dels responsables de l'entitat amb els propietaris de les sales, se'ls permet exhibir un cinema alternatiu que d'altra manera no arribaria a la capital vallesana. Així, al llarg de la primera dècada de l'entitat arriben a Granollers obres com *Lladre de bicicletes* (Vittorio de Sica, 1948), *El silenci és or* (René Clair, 1947) o *Otel·lo* (Orson Welles, 1951). L'any 1959 comencen a disposar també de la **Casa de Cultura Sant Francesc**, un equipament on hi projecten films en 16 mm i que dona més autonomia a l'entitat en termes de programació i estructura, ja que no està supeditat a cap criteri comercial.

Des del principi, les sessions de cinema van acompanyades d'un programa de mà, i és a partir de l'any 1959 quan, addicionalment, hi ha presentació i col·loqui posterior. A partir de l'any 1961, a més de programar pel·lícules com *Cléo de 5 a 7* (Agnès Varda, 1962), *L'eclipsi* (Michelangelo Antonioni, 1962), *¿Teléfono rojo? Volamos hacia Moscú* (Stanley Kubrick, 1964), o *Un verano con Mónica* (Ingmar Bergman, 1953), es recuperen els films rodats els anys 20 pel pioner granollerí **Ramon Dagà** i el 1965 s'estableixen uns premis de cinema amateur amb el seu nom. Fruit de la voluntat pedagògica amb la qual l'associació i el seu cineclub s'han concebut, també s'organitzen **curses de llenguatge cinematogràfic** que imparteixen els mateixos membres de l'associació juntament amb crítics i estudiosos de cinema granollerins.

Durant la dècada dels seixanta l'Associació Cultural Granollers i el seu cineclub tenen molta activitat i col·laboren amb institucions de la ciutat —des del **Casino del Granollers** a la **parròquia de Sant Esteve**— projectant pel·lícules o dinamitzant activitats relacionades amb el cinema, destacant les que es fan al Cinema Astòria. En total, al llarg dels seixanta es comptabilitzen un total de 66 sessions. Durant bona part d'aquesta etapa presideix l'entitat **Esteve Sala**, una figura essencial en l'impuls cinematogràfic de l'associació.

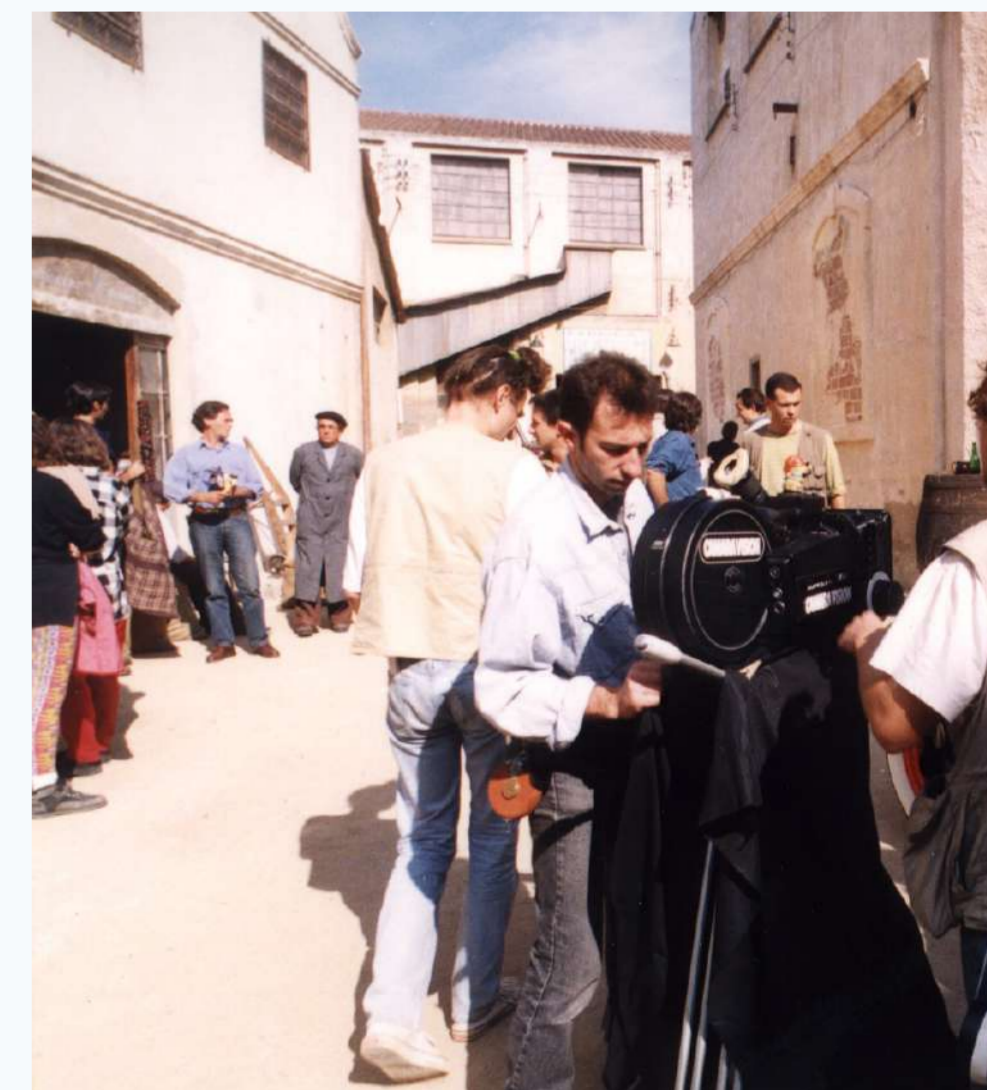
CAP A UNA SEU PERMANENT

Amb l'arribada dels anys setanta, el cineclub perd espai a les sales comercials de Granollers. Des d'aquell moment, l'activitat cinematogràfica de l'associació es consolida a la **Casa de Cultura Sant Francesc**: el cineclub adquireix un projector de cinema de 35 mm, s'adeqüen les instal·lacions i l'entitat s'inscriu a la **Federación Española de Cine Clubs**, el catàleg de la qual proporciona títols estimulants de difícil accés. Per allà passen pel·lícules de Godard, Antonioni, Welles o Fernan Gómez, i cicles de cinema còmic i de terror, de nou cinema alemany, txec, retro espanyol... que s'acompanyen de dossiers informatius. El cinema d'autor català també hi té un lloc, amb la projecció d'obres d'Antoni Padrós, Pere Portabella, Eugeni Anglada, Baca i Garriga o Albert Vidal. També en aquesta dècada s'organitza un nou curs, ara d'història del cinema, que imparteix **Miquel Porter**, segueixen organitzant-se els Premis Ramon Dagà, es posen en marxa el **Festival del Rotllo**, s'inicia una

col·laboració amb el **Cineclub Infantil** de la ciutat i un llarg etcètera d'activitats que, malgrat no reunir tant de públic com en l'auge dels anys seixanta, fan del cineclub el principal proveïdor de cinema independent i d'activitats formatives a través del setè art a la ciutat.

L'Associació Cultural de Granollers, juntament amb altres entitats culturals i socials, veuen com entre les dècades dels setanta i vuitanta la ciutat s'expandeix a tota velocitat, i també ho fan les necessitats de la seva població, les possibilitats de tirar endavant noves iniciatives, i nous espais on fer-ho.

El 1981 obre el **Cercle Cultural de la Caixa de Pensions**, un espai que es convertirà en seu principal del cineclub durant les següents dècades. Allà es fan sessions dobles —un curtmetratge i un llargmetratge— amb títols de l'envergadura de *Johnny Guitar* (Nicholas Ray, 1954), *Dersu Uzala* (Akira Kurosawa, 1975), *Follia de dona* (Margarette Von Trotta, 1982), o *La balada de Naryama* (Shoei Imamura, 1983), entre moltes altres. També s'hi fa cinema per a les escoles de la ciutat.

DE LA CRISI A LA PROFESSIONALITZACIÓ

Tot i que al llarg dels anys vuitanta i noranta el cineclub manté i renova la seva activitat, hi ha diversos factors que al llarg d'aquells anys comprometen l'afluència de públic: l'any 1984 obre el **Mundial**, el primer cinema multisales de la ciutat, i posteriorment els **Oscar**. Per altra banda, els formats domèstics s'acaben de generalitzar i, a finals dels noranta, comença a irrompre amb força internet. Per combatre tot això, l'associació professionalitza alguns càrrecs i es posiciona mantenint una programació de grans títols i cineastes en versió original subtitulada. Destaca especialment, de la dècada dels noranta, la celebració el 1995 de la **mostra Cineastes de Granollers**, que esdevé una convocatòria anual on el talent local té l'oportunitat de mostrar els seus films a la gran pantalla. Tres anys abans, el 1992, l'associació rep el **Premi Nacional de Cinematografia** per part de la Generalitat de Catalunya, que avala una trajectòria sòlida i sostinguda en els anys.

Amb l'arribada del nou mil·lenni el mapa cinematogràfic de Granollers canvia: l'any 2001 tanquen els cinemes Majèstic i Mundial i el 2006 ho fan els Oscar. Mentrestant, als afores de la ciutat neix el complex multisales Nord i l'ajuntament passa a gestionar el Centre Cultural. Com a resultat, el cineclub esdevé l'únic sostén de l'exhibició cinematogràfica al nucli urbà, i com a tal passa a programar films setmanalment, centrant-se en un cinema de perfil cineclubista, sovint amb presències destacades —Albert Serra, Marc Recha, Isaki Lacuesta...— i fent també sessions infantils i en col·laboració amb entitats com l'**Alliance Française**, el **Casal del Mestre**, **Amnistia Internacional**... Fins que, l'any 2018, l'Associació Cultural Granollers, amb la contribució de l'ajuntament, decideix fer-se càrrec del Centre Cultural, convertint-lo en el **Cinema Edison**. Aquesta es converteix, fins a dia d'avui, en la seu del Cineclub AC Granollers, que els darrers anys ha guanyat el **Premi Nunes de la Federació Catalana de Cineclubs** en tres d'ocasions (2010, 2012 i 2015) per la seva activitat i per iniciatives com 'Vist per', un programa que incentiva la creació cinematogràfica local.

SABIES QUE... ?

Quina ha estat la sessió més mítica del cineclub?

«N'hi ha dues molt rellevants: l'estrena del projector de 35 mm amb la pel·lícula *Amores de una rubia*, que va omplir la Casa de Cultura Sant Francesc, i la projecció de *Queimada* la nit que van matar Puig Antich, amb els nervis de si la policia faria acte de presència.»

Quin ha estat el convidat més cèlebre o emblemàtic del cineclub?

«A la novena edició dels Premis Ramon Dagà vam tenir un jurat de luxe, amb Romà Gubern, Julio Pérez Perucha, Basilio Martín Patino, Pere Portabella i Esteve Sala. Més recentment han vingut al cineclub cineastes com Albert Serra, Marc Recha, Neus Ballús o David Trueba.»

Alguna anècdota recent...

«A la inauguració del Cinema Edison, el 2018, la sala estava plena i la pel·lícula sorpresa era Cinema Paradiso. Però al final la sorpresa va ser nostra, i ben agredolça, quan per problemes tècnics vam haver de suspendre la projecció a meitat de la pel·lícula.»

Text redactat amb la col·laboració de Martí Pujadas i Jordina Medalla.

Bibliografia:

CAUSSA, Ricard (2011). «60 anys de cinema de l'Associació Cultural de Granollers».
BOTEY, Lambert; MEDALLA, Jordina (1997). «El cinema a Granollers: noves aportacions». Dins: Ponències. Revista del Centre d'Estudis de Granollers. Granollers: Centre d'Estudis de Granollers.

Any de fundació:

1955

Sala de projecció actual:

Auditori de la Plana de l'Om

Sales per on ha passat:

Local de les Congregacions Marianes, Sala Loyola (després Sala Ciutat),
Teatre Conservatori, Teatre Kursaal, Auditori Plana de l'Om

Primer i darrer president:

Miquel Ginestà; Jordi Casas

Nombre aproximat de sessions:

2.500

LA NECESSITAT D'UN CINEMA MILLOR

El Cineclub Manresa talment dit apareix l'any 1955, tal com consta als arxius del diari local Manresa, amb una primera sessió que consta de tres títols i que està dedicada al documental creatiu, amb *La route des épices* (William Novik, 1952), *Ces gens du nord* (René Lucot, 1951), i un tercer film que no s'especifica. El diari es felicita de la iniciativa, que portava temps coent-se amb sessions privades a domicilis i centres culturals on aficionats al cinema —els joves **Miquel Ginestà**, **Josep Torroella** o **Joan Rota**, que s'havia fabricat el seu propi projector de 35 mm, entre altres— es troben per veure i comentar pel·lícules. Anys abans, en temps de la II República, personalitats com els escriptors **Guillem Díaz-Plaja** o **Joaquim Amat-Piniella** ja havien plantejat iniciatives associatives i formatives a Manresa, truncades per la Guerra Civil i el règim franquista.

Després d'uns primers temptejos que reben el beneplàcit del públic i la premsa local, el Cineclub Manresa comença programar cinema quinzenalment primer al local de les **Congregacions Marianes** i després a altres seus, com el **Teatre Kursaal**, entre altres. La primera sessió regular de l'associació té lloc el 1957 amb *Mañana será tarde* (Leonide Moguy, 1949), tot i que per les seves pantalles ja han passat obres com *Miracle a Milà* (Vittorio de Sica, 1950), o *Más fuerte que el orgullo* (Robert Z. Leonard, 1940). A partir d'aquí, desfilen per la pantalla de l'entitat manresana Bergman, Lumet, Kurosawa o Buñuel, i s'organitzen esdeveniments com l'anomenat **Festival de Cine Mejor** en honor a Sant Joan Bosco, patró del cinema. Paral·lelament, s'incorpora a la junta del cineclub un grup de joves provinents de l'entitat **Art Viu** que donen un caràcter més progressista i catalanista a l'associació, renovant-la i possibilitant que totes les comunicacions, escrites i orals, siguin en català.

Ja consolidat com un agent essencial en la divulgació cinematogràfica manresana gràcies a la seva programació regular i permeabilitat, el Cineclub s'incorpora l'any 1968 a la **Federació Nacional de Cineclubs**. Això es tradueix, per una banda, en un accés a pel·lícules provinents de

països com l'URSS, i per l'altra en una inevitable restricció de públic: durant aquell temps, només socis i sòcies podran accedir a les projeccions. Així, si durant els primers anys de cineclub s'havien vist obres rellevants del Neorealisme italià i la Nouvelle Vague, ara s'hi sumen els grans noms del cinema soviètic i corrents com el Nou Cinema txec, sense perdre de vista altres cinematografies, amb cicles de cinema documental cubà o holandès, així com aproximacions al cinema català de la mà de directors com **Pere Portabella** o **José María Nunes**, que assisteixen a la sala per a presentar els seus films. Tot plegat, acompanyat gairebé sempre d'espais de debat i col·loquis conduïts pels membres del cineclub i amb presències destacades de crítics i cineastes.

Fruit de tota aquesta activitat, el 1969 el Cineclub Manresa és distingit amb el **Premi Sant Jordi de RNE al Millor cineclub català**, i això esperona els responsables de l'entitat en un moment en què, donada l'efervescència cinèfila del públic general, les sales de cinema del país s'obren a les propostes d'art i assaig i lleven una part important d'espectadors cineclubistes.

REMANT A CONTRACORRENT

Arriben els anys setanta i amb ells una etapa molt polititzada dels cineclubs, també a Manresa. L'entitat estrena nova junta i amb ella una programació molt ambiciosa. Però les xifres de públic no són tan exuberants com les dels seixanta a causa, sobretot, de l'auge de la televisió. Tot i així, es fan cicles extraordinaris, exposicions i conferències que pretenen atiar l'esperit crític i la mobilització, i fins i tot es programa, a tall de provocació, la pel·lícula escrita per Francisco Franco Raza (*José Luis Sáenz de Heredia*, 1941). Tot plegat, amb una programació regular que registra 200 espectadors de mitjana i noves iniciatives com les **12 Hores de Cinema**, que omplen les sales i sanegen els pressupostos de l'entitat.

Amb l'arribada de la nova dècada, de nou hi ha una renovació de junta que dona vitalitat a l'entitat. Cal destacar, en aquest sentit, l'esperit assembleari i horitzontal de l'associació, sistema no presidencialista que es manté fins a l'actualitat i que possibilita un funcionament democràtic que el fa menys susceptible a conjuntures desfavorables.

Al llarg dels vuitanta, el Cineclub Manresa s'adscriu al circuit de comarques de la **Filmoteca de Catalunya**, recupera la marató de 12 hores i combat l'expansió del vídeo domèstic amb mesures que, tot i no evitar una baixada de públic, asseguren la continuïtat de l'associació. Amb l'activitat finançada i adaptada a nous paradigmes, durant el període dels noranta el cineclub organitza homenajes i sessions especials que s'afegeixen a la programació regular. El reconeixement a un dels membres fundadors del cineclub, **Joan Rebolleda**, la celebració del centenari del cinema, les projeccions musicades o un ambiciós cicle multidisciplinari sobre Shakespeare donen al cineclub prou fortalesa per sobreviure, entre altres, l'arribada del cinema multisales Bages Centre, el 1999.

CINE-CLUB MANRESA

De les 10 de la nit del dissabte 14 de Febrer, a les 10 del matí del diumenge, 15 de Febrer, a la Sala Loyola.

FESTES DE LA LLUM-81

L'ENGRANATGE NO S'ATURA

El 2005, el Cineclub Manresa celebra el seu cinquantenari, i ho fa amb el lema "El cinema, art d'arts". Al llarg de la seva trajectòria ha col·laborat sempre amb associacions i institucions culturals i socials, i ho fa també en aquest aniversari, en el qual s'organitzen actes que barregen totes les disciplines artístiques, des de la dansa fins a l'arquitectura. També es programa un cicle de films emblemàtics dels seus cinquanta anys que van des de *La parada de los monstruos* (Tod Browning, 1932) fins a *Reservoir Dogs* (Quentin Tarantino, 1992). Dos anys més tard, el 2007, la **Sala Ciutat** —antiga Loyola—, seu del cineclub, tanca definitivament. L'entitat s'ha de traslladar primer al **Teatre Conservatori** i després a l'**Auditori de la Plana de l'Om**, una transició que, després d'una sensible baixada de públic, acaba reeixint gràcies a la confortabilitat del darrer espai i, molt especialment, a una programació més rica i heterogènia que aplega, poc abans de la pandèmia, una mitjana de gairebé 100 persones per sessió.

El cineclub torna a estar d'enhonorabona el 2015, quan celebra els seixanta anys amb diversos actes —una exposició sobre Miquel Porter; converses amb personalitats com Sílvia Munt, Jaume Figueras o Miki Esparbé...— que el fan mereixedor del **Premi Nunes** que atorga la Federació Catalana de Cineclubs. Poc abans de l'arribada de la pandèmia, l'entitat es troba en un moment dolç, amb bones xifres de públic i una programació variada que compta, entre altres, amb la col·laboració de la mateixa Federació, del **Documental del Mes** o de festivals com el **Clam**, el **D'A** o la **Mostra de Films de Dones**.

Actualment, l'entitat es recupera del sotrac de la covid a base de pel·lícules i cicles com la celebració del 125è aniversari de la primera projecció de cinema a Manresa o la **Setmana Plácido** amb motiu dels 60 anys del rodatge de *Plácido* (Luis García Berlanga, 1961) a la ciutat, iniciatives que la fan novament guanyadora del Premi Nunes el 2022.

5 d'abril 20h.
Auditori Plana de l'Om

JOAN JORDI MIRALLES
CONVERSA
AMB
MIKI ESPARBÉ

CONVERSES
CINE CLUB
60 ANYS
MANRESA

SABIES QUE... ?

Quina ha estat la sessió més mítica del cineclub?

«Anys seixanta: cinefòrum amb una sessió de Pasolini presentada per Miquel Porter. La sala és plena. Com que la censura anava a batzegades, s'havia dit que res de presentacions en català. Quan comença la presentació en castellà, hi ha una xiulada general. I quan es fa el silenci, Porter diu: "Estoy aquí para hablar de Pasolini, que nació en el Friol, territorio entre Suiza e Italia que tiene lengua propia, el friolano. Es como si dijéramos aquí el catalán, sólo que allí los cineclubs pueden hacer en friolano". Hi va haver un gran aplaudiment perquè ja es va entendre com havia anat la cosa.»

Quin ha estat el convidat més cèlebre o emblemàtic del cineclub?

«Albert Serra ha vingut tres vegades (a presentar *Honor de cavalleria*, *El cant dels ocells* i *La mort de Lluís XIV*). També Nunes era molt estimat, i va venir un parell de vegades... I abans, l'any 1961, Luis García Berlanga va assistir a una sessió del cineclub mentre rodava *Plácido*.»

Alguna anècdota recent...

«No és tan recent, però l'any 1990 es va presentar espontàniament i sense avisar el mític Néstor Almendros a la projecció d'*Identificación de una mujer*, d'Antonioni. El vam "descobrir" quan va finalitzar la projecció i es van encendre les llums. Ens va comentar molt amablement que havia vingut al cineclub perquè s'havia assabentat, en una de les seves estades a Calders, on hi tenia arrels familiars i on està enterrat, que havíem programat un film que encara no havia tingut l'oportunitat de poder veure.»

Text redactat amb la col·laboració de Conxita Parcerisas, Jordi Casas i Jordi Bordas.

Bibliografia:

- TORRAS, David (2005). «Mig segle de CineClub Manresa: l'altre cinema».
OLIVA, Josep M. (2005). «Més que un club».
Dins: *El Pou de la gallina*. Vol. 202. Manresa: Associació cultural El Pou de la gallina.
BORDAS, Jordi. *El naixement del Cineclub Manresa / 1968. Cineclub Manresa fa un pas endavant / 1969. Cineclub Manresa consolida el canvi*. cineclubmanresa.cat

Any de fundació:

1954, 1963 i 1980

Sala de projecció actual:

Cinemes Olot

Sales per on ha passat:

Cinemes Olot, Teatre Principal d'Olot, Cinema Colón, Cinema Núria,
Cinema Gridó, Centre Catòlic, Orfeó Popular Olotí

Primer i darrer president:

Domènec Moli, i a partir dels 90: Xavier Llagostera, Miquel Barti,
Carles Sabater i Jep Costa

Nombre aproximat de sessions:

1.192

EMBRIONS I PRIMERES TEMPTATIVES

El Cine Club Olot és una entitat amb tres etapes molt diferenciades, connectades per l'esperit de divulgació cinematogràfica que defineix el cineclubisme però marcades per crisis diverses: de públic, de censura, de diners... Aquesta circumstància porta a l'entitat a dissoldre's en dues ocasions i renèixer més tard amb el mateix nom però de la mà d'equips diferents que prenen el relleu dels seus predecessors. En definitiva, la història del Cine Club Olot és, en certa manera, una interessant i convulsa trilogia sobre l'associacionisme cinematogràfic a la capital garrotxina.

Tot i que des de la segona dècada del segle XX se celebraven sessions de cinema comercial a Olot, i que durant els anys trenta ja s'hi feien també projeccions de films *alternatius* promoguts per **Raimond Vayreda** sota la nomenclatura de "**Cine Selecte**", amb obres d'Eisenstein, Chaplin o Fritz Lang, la paraula cineclub comença a sonar a la ciutat cap a meitat de segle. El 1954, un article a la revista olotina **¡Arriba España!** fa una crida animant als ciutadans d'Olot a formar un cineclub, i el 31 de desembre d'aquell mateix any es congratula per l'èxit d'aquesta: s'ha fundat el primer Cine Club Olot. Tanmateix, poc temps més tard d'una primera sessió molt concorreguda, l'entitat es dissol i abandona l'activitat cap a meitat del 1955 fruit d'una ràpida pèrdua de públic.

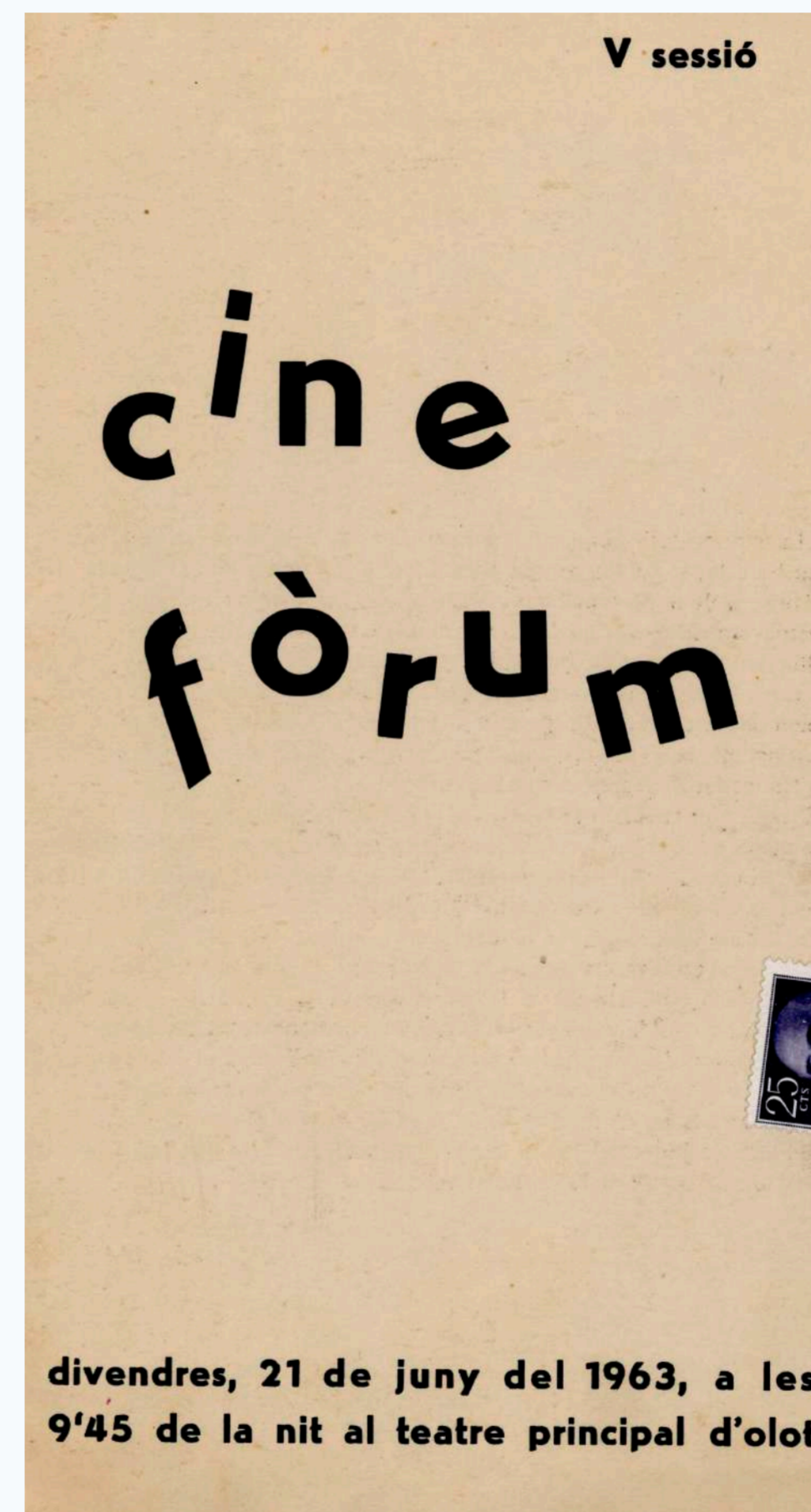
UNA NOVA EMBRANZIDA

La segona etapa del cineclub comença l'any 1963, amb el precedent de dues entitats que, entre una etapa i l'altra, organitzen sessions d'un cinema alternatiu que aleshores es relaciona amb els cineclubs: l'**Amateur Club Fotográfico y Cinematográfico** per una banda, i el **Clan Puigsacalm** per l'altra, entitat associada als escoltes que organitzava cinefòrums als quals van participar personalitats com **Miquel Porter i Moix** o **Antoni Kirchner**.

Tot i que aquesta segona etapa comença condicionada per un enduriment de la censura franquista, el públic respon a les primeres sessions. Tanmateix, i per segona vegada, l'ímpetu inicial ràpidament decau i també ho fan el nombre de sessions anuals, fins que l'any 1966 no se'n registra cap.

Un any més tard, l'entitat agafa embranzida novament de la mà de l'ajuntament, que li concedeix una subvenció i possibilita que es programin cicles de grans films clàssics: Eisenstein, Griffith, Lang o Chaplin tornen a envair la pantalla olotina durant els estius del 67 i 68... Però no eviten que tant l'activitat com el nombre d'assistents del cineclub sigui decisivament irregular, per culpa, entre altres, de la frustració d'un públic que cerca alliberar-se i es troba censura doble: per part de les autoritats estatals i de les eclesiàstiques locals. Tant és així que fins i tot a mitjans olotins de tall catòlic es critica que una pel·lícula com *El gatopardo* (Luchino Visconti, 1963), de més de tres hores de durada, s'hagi projectat a Olot en una versió que no passa de les dues hores.

El Cine Club Olot, no obstant, segueix amb la seva activitat, s'uneix a la **Federación Nacional de Cine Clubs**, cosa que li dona accés a títols més atractius, i comença a projectar pel·lícules qualificades d'art i assaig evitant així, per una temporada, una part de l'intervencionisme estatal. La curiositat i també el morbo del públic per veure films i imatges habitualment vetades porten a l'entitat a créixer

a tots nivells, fins que l'aparell censor contraataca i, l'any 1976, el Cine Club es dissol novament, amb una junta reduïda i, malgrat els imminents canvis polítics i socials, frustrada per la dificultat d'organitzar fòrums o projeccions sense passar pel sedàs ultramoralista del règim. Mentrestant, a les sales comercials de la ciutat —els cinemes **Núria, Colón, Ideal Gridó i Teatre Principal**—, el destape navega a tota vela.

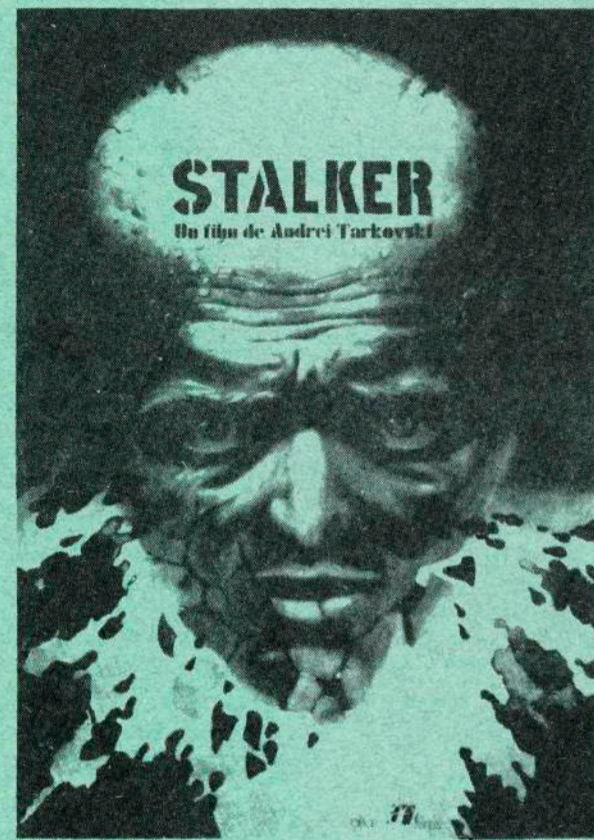
Així acaba, doncs, la segona etapa del Cine Club Olot, que reneix el 1980 de la mà d'un nou grup de persones amb el mateix anhel: oferir uns continguts cinematogràfics inquilts i estimulants que en aquell moment no tenen cap cobertura a la ciutat. Curiosament —que no casual—, el principal instigador d'aquest renaixement és **Quim Giol**, vicari i professor de religió. A través de les seves classes encomana la seva passió pel cinema a l'alumnat, animant-lo a descobrir i debatre films. Així, les primeres sessions d'aquest nou embrió porten a Olot pel·lícules com *El espíritu de la colmena* (1973) de Víctor Erice. El que es plantegen com a activitats per als estudiants obertes al públic ràpidament agafen rellevància, i el Teatre Principal de la ciutat, ens públic gestionat, entre d'altres, per **Francesc Batlle** i **Carles Serra**, membres de l'antic cineclub, n'acull les següents sessions.

Amb les facilitats d'una seu i administració fixa i l'experiència i mitjans de dos membres del "segon" cineclub, el nou Cine Club Olot té un inici sòlid i prometedor. S'estrena oficialment amb *El gran dictador* (Charles Chaplin, 1940), que no s'havia exhibit mai a la ciutat, i després *Dersu Uzala* (Akira Kurosawa, 1975), *Casanova* (Federico Fellini, 1976) i obres de cineastes com Olmi, Wenders, Losey o Fassbinder.

En aquell moment, el Cine Club Olot comença un nou auge: ofereix cinema no comercial subtitulat, inèdit a la ciutat, en un espai cultural recuperat després de la dictadura, i és tal l'èxit que poc després de renèixer s'acosta als 600 socis, límit de la seva capacitat, i s'ha de fer més d'una sessió de cada pel·lícula.

Teatre Principal d'Olot
Fundació pública municipal

Projecció de la pel·lícula

Divendres, 7 de juny de 1985

a un quart d'11 de la nit

A partir d'aquí, el cineclub pren entitat gràcies a personalitats com **Antoni Mayans**, periodista i cinèfil que agafa les regnes de l'associació. Es segueixen recuperant clàssics inèdits a Olot de Chaplin o Renoir i es fila prim amb el cinema d'autor: Rohmer, Greenaway, Tarkovski, Godard, un tal José Luis Guerin... Tant és així que a mitjans dels anys vuitanta comença a criticar-se els programes per excessivament cinèfils i intel·lectuals, i el públic, una vegada més, cau substancialment. Circumstàncies com la competència de la televisió o l'obertura de les sales comercials a propostes més independents fan que el número d'espectadors basculi al llarg de la dècada, però no aturen l'activitat de l'entitat. No obstant, durant aquell temps i al llarg dels anys noranta i principis dels dos mil, el Cine Club malda per mantenir una programació estable: canvis de seu, irregularitat de les aportacions públiques, obertura d'un multisales, públic decreixent...

Malgrat ser un període convuls, gràcies al suport de la **Federació Catalana de Cineclubs** i de la **Filmoteca de Catalunya** i reconeixements com el **Premi Nacional de Cinematografia al millor cineclub català (1993)**, i especialment a un equip directiu regenerat i enèrgic format per personalitats com **Jep Costa**, **Imma Merino**, **Tena Busquets** o **David Pagès**, l'activitat aquesta vegada no cessa.

El Teatre Principal, seu del cineclub, acull cada any entre vint i trenta sessions, gairebé sempre de cinema d'autor contemporani. Tanmateix, després d'uns anys d'intermitències a causa d'obres i reformes, de la progressiva degradació dels equips de projecció, i d'una administració excessivament supeditada a l'equipament cultural, finalment el cineclub es desvincula del teatre i organitza les sessions als **Cinemes Olot**. La crisi econòmica i l'arribada de la digitalització del cinema precipiten aquest canvi a principi de 2013.

AJUSTANT-SE A NOVES REALITATS

Els darrers anys el Cine Club Olot ha mantingut una programació ajustada i pensada sempre pel públic de la ciutat. L'accidentada projecció de *L'oncle Boonmee* recorda les seves vides anteriors (Apichatpong Weerasethakul, 2010), en la qual el públic va marxar en massa, va redirigir el rumb dels programes, amb pel·lícules d'autor prèviament visionades i consensuades per la junta. Així, durant tres trimestres a l'any, el cineclub programa unes dues pel·lícules al mes, i tenen una notable resposta del públic. Malauradament, en un moment d'auge d'espectadors, principis del 2020, va arribar la pandèmia i va frenar-ne la progressió, que per sort dos anys més tard torna a agafar embranzida.

SABIES QUE... ?

Quina ha estat la sessió més mítica del cineclub?

«Recentment, la presentació que va fer la Núria Giménez Lorang de *My Mexican Bretzel* va ser genial, hi va haver molta química i va venir el dia abans d'anar a Madrid a recollir el Goya. Ens va deixar un cartell signat: "Pel millor cineclub del món".»

Quin ha estat el convidat més cèlebre o emblemàtic del cineclub?

«El 21 d'octubre de 2005 vam "convidar" a Theo Angelopoulos a presentar *Eleni*, i així ho vam posar als programes que repartíem. Evidentment ni va venir ni ens va contestar, però encara riem quan veiem el programa.»

Alguna anècdota recent...

«Un parell d'hores abans de la projecció de *Compte tes blessures*, de Morgan Simon, ens contacta per sorpresa el seu protagonista, Nathan Wilcocks, per reservar entrades, i li diem que cap problema... Però es pensava que la fèiem a Barcelona, on hi té família, i no sabia on estava Olot. Al final hi va haver molt bon rotllo i li vam explicar com havia anat la projecció.»

Text redactat amb la col·laboració de Jep Costa.

Bibliografia:

RUIZ DE LOS PAÑOS, Nèlida D. (2022). *El cineclubisme a Olot. Història i propòsits dels Cine Club Olot*. Olot: Ajuntament d'Olot.

Any de fundació:

1969

Sala de projecció actual:

Teatre Bartrina

Sales per on ha passat:

Teatre Bartrina, Centre de Lectura de Reus

Primer i darrer president:

Enric Roig, Ramon Llop, Claudi Arnavat, Jom Pàmies, Venanci Bonet

Nombre aproximat de sessions:

1.700

DEL TEXT A LES IMATGES

El Cineclub del Centre de Lectura de Reus neix un 4 de desembre de 1969 en un acte en el qual es projecta *Los olvidados* (Luis Buñuel, 1950), presentada per Miquel Porter i Moix. Encapçalen aquesta primera etapa de l'entitat, extensió cinematogràfica del Centre, **Enric Roig**, com a president, **Pere Prats**, **Patrici Ricart** i **Josep Borrell**. Des del principi, el cineclub entra a formar part de la **Federación Española de Cine Clubs**, que disposa d'un ampli catàleg de films de difícil accés a través de la qual es nodreix la cartellera. Especialment rellevant és la selecció de cinema provinent de l'est d'Europa, gràcies a la qual el cineclub pot programar films d'autors com Andrzej Wajda o Dusan Makavejev, entre altres. Per altra banda, la instauració al país de l'anomenat cinema d'art i assaig facilita l'arribada d'obres com *Repulsió* (Roman Polanski, 1965), *El joven Törless* (Volker Schlöndorff, 1966), *El servent* (Joseph Losey, 1963) o *Hiroshima, mon amour* (Alain Resnais, 1959) a la programació de l'entitat.

Especialment durant els primers anys de cineclub, ja amb el **Teatre Bartrina** com a sala principal, es prodiguen molt els **cinèforums**, que dinamitzen membres del cineclub o, puntualment, convidats com **Maria Aurèlia Capmany**, **Pere Portabella**, **Arnau Puig** o **José Enrique Monterde**. Donades les condicions i el context històric, aquestes sessions tenen un caire tant cultural com polític, i regeixen la programació de l'entitat durant la dècada dels setanta. També s'organitzen tallers i cursets, com el que imparteixen **Miquel Porter** i **Miquel Montserrat** sota el nom de **CHIC (Curs d'Història del Cinema)**, que possibiliten, per exemple, la projecció clandestina d'*El cuirassat Potemkin* (Serguei Eisenstein, 1925); i s'edita el fanzine **Fulls de Cineclub**, on es parla dels films projectats. Durant aquesta etapa assumeix la direcció **Ramon Llop** i es crea la secció de **Ciències de la Comunicació al Centre de Lectura**, on el cineclub se sent plenament representat. Això suposa un pas endavant com a branca audiovisual de l'entitat i atrau més gent interessada en cinema, tot i que, com tot canvi, genera també moments d'inestabilitat.

Durant la temporada 1979-80 es produeixen una sèrie de divergències entre els integrants del cineclub i la junta directiva del Centre de Lectura de Reus, que don com a resultat la suspensió de l'activitat durant la següent temporada i que precipita diversos canvis en la direcció del cineclub.

DE LA MILITÀNCIA POLÍTICA A L'ARTÍSTICA

Entre la dècada dels vuitanta i dels noranta, i malgrat que l'activitat cineclubista és sempre militant, la programació a poc a poc perd la seva vocació política per a centrar-se en l'essencialment cinematogràfica. Es projecten obres de grans cineastes contemporanis com Philippe Garrel, Marcel Pey, Kieslowski, i més endavant Peter Greenaway, Jim Jarmusch, Lars von Trier, Takeshi Kitano, Wong Kar-Wai, o els catalans Pere Portabella, José Luis Guerin, Marc Recha, Cesc Gay, Albert Serra... També s'organitzen cicles i projeccions a les quals acompanyen conferències o xerrades. Entre elles, destaca la que realitza Esteve Rimbau el 1990 al voltant de la caça de bruixes de McCarthy o el curset sobre cinema i literatura que es coorganitza el mateix any juntament amb el departament de Llengua i Literatura del Centre de Lectura. També s'organitzen les anomenades **Festes temàtiques del cineclub**, que consisteixen en una projecció i una exposició al voltant d'alguna obra o personatge rellevant de l'imaginari col·lectiu. Una d'aquestes festes es dedica al clàssic de Michael Curtiz *Casablanca* (1942), una altra al personatge de Tintin amb motiu del seu 60è aniversari, o a les figures del pirata o el vampir.

Durant les dues darreres dècades del segle XX, el Cineclub del Centre de Lectura de Reus té molta activitat i públic, amb dues sessions setmanals de cada pel·lícula i uns vint títols per temporada. Ni l'obertura dels multicines Lauren fan disminuir el públic de l'entitat, que arriba al canvi de mil·lenni en plena forma.

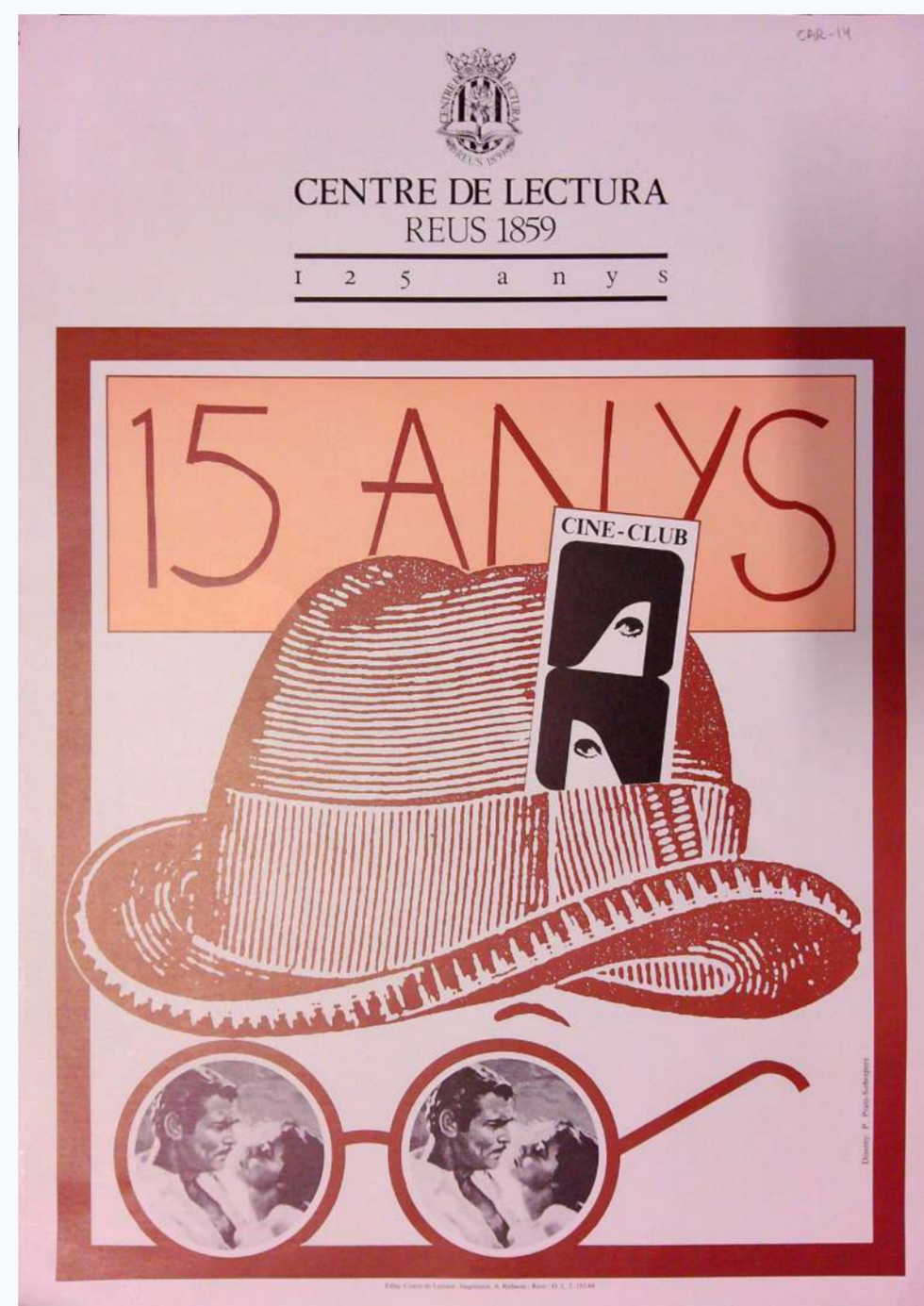
CAIGUDES I REMUNTADES

Tanmateix, amb els 2000 es produeixen també molts canvis de paradigma, tant dins com a fora de l'entitat. Tot i que el cineclub renova la seva junta i prossegueix amb la seva programació regular, l'assistència decreix sensiblement. Les dues sessions que es programaven en anys anteriors es redueixen a una, i es deixen d'editar els fulls de sala amb la informació de cada pel·lícula. Per altra banda, a la ciutat també els cinemes comercials pateixen: el descens de l'afluència de públic i la crisi econòmica acaben de rematar les sales **Lauren** i **Reus Palace**, deixant el cineclub com a únic agent exhibidor de cinema a Reus, a banda dels **Cinemes Axion**.

És durant aquesta etapa de crisi econòmica que un nou canvi de junta directiva reactiva l'activitat, neixen nous cicles i es torna als materials didàctics com les fitxes de films. Amb **Jom Pàmies**, **Marcel Banús**, **Xavier Robert** i **Venanci Bonet** al capdavant, el cineclub proposa nous cicles, com les sessions de clàssics que se celebren a la sala d'actes del Centre de Lectura, amb la presentació de personalitats com **Julio Lamaña** o **Juan Manuel Garcia Ferrer**. Els cicles se centren en cineastes com Jean-Luc Godard, Lucchino Visconti o Luis Buñuel o en temàtiques concretes, com l'holocaust nazi. A més durant aquesta etapa s'obren col·laboracions puntuals amb altres entitats o esdeveniments com la Setmana Solidària o el **BREUS, Festival de Cinema Curt Europeu**.

Paral·lelament, el Teatre Bartrina segueix acollint, com ho fa des dels inicis, les sessions regulars del cineclub. La digitalització dels cinemes, en aquest sentit, no afecta el cineclub, que aprofita el projector del propi teatre i passa de fer sessions en 35 mm a fer-les en formats digitals, sigui DVD o Blu-ray. Amb tot, el 2019 el cineclub celebra el seu cinquantenari. Ho fa organitzant una exposició amb cartells històrics del cineclub, i de títols emblemàtics projectats a l'entitat, així com acollint l'assemblea general de la Federació Catalana de Cineclubs. És un període relativament positiu, que si bé no arriba a les xifres de públic anteriors, sí que conserva un gruix fidel d'unes cinquanta o seixanta persones per sessió. Així es manté, una mica més irregular, després de la pandèmia de la Covid, que interromp durant una temporada sencera l'activitat del cineclub. Superada l'etapa més crítica, la programació reprèn la seva programació amb els mateixos títols que van haver-se de cancel·lar-se el març de 2020.

SABIES QUE... ?

Quina ha estat la sessió més mítica del cineclub?

«El juny de l'any 1979, amb *El timbal de llauna*, a la Festa Major de Sant Pere. Formava part de l'agenda d'actes, i va tenir tant de ressò que es va omplir la sessió programada i se'n van haver de programar més. Fins a 6 sessions es van fer!»

Quin ha estat el convidat més cèlebre o emblemàtic del cineclub?

«Miquel Porter i Moix. Va venir a presentar la sessió inaugural del cineclub, i després diverses vegades més. A més, va ser qui va proporcionar al cineclub una còpia d'*El cuirassat Potemkin*, quan era una pel·lícula censurada que no es podia programar, i que vam anunciar de boca orella.»

Alguna anècdota recent...

«La projecció de *Sis dies corrents*. Veníem de la pandèmia, i la pel·lícula, de sobte, va aixecar el llistó de públic. Van venir més de 150 persones, el triple de la mitjana.»

Text redactat amb la col·laboració de Venanci Bonet.

Bibliografia:

BONET, Venanci (2014). *Cineclub del Centre de Lectura: 1969-2014*. Revista del Centre de Lectura. centredelectura.cat

Any de fundació:

1957

Sala de projecció actual:

Cinema Imperial

Sales per on ha passat:

Auditori de Ràdio Sabadell, Cine Actualidades,
Cineart Alcázar, Cinema Imperial

Primer i darrer president:

Joan Macià Mercadé; Glòria Soler Chic

Nombre aproximat de sessions:

-

UNA INQUIETUD DESBORDANT

Com tantes altres associacions d'amants del cinema, el Cineclub Sabadell té un precedent molt anterior a la pròpia institució que es remunta a l'any 1935, quan un grup anomenat **Amics del Cinema**, del qual formava part un jove **Llorenç Llobet Gràcia**—autor del film de culte *Vida en sombras* (1948)—, organitza sessions de cinema amb obres de grans noms essencialment anglosaxons: King Vidor, Alfred Hitchcock, George Cukor...

Quan arriba la Guerra Civil, aquesta activitat s'atura i no és fins al 1956 quan les pulsions cineclubistes tornen a bategar, gràcies a un curs d'orientació periodística impartit per **Joan Macià Mercadé**, qui serà el primer president del Cineclub Sabadell. Una de les sessions d'aquest curs formatiu està dedicada a la crítica cinematogràfica, que desperta en alguns dels alumnes un interès especial. Així és com, l'any 1957, aquests estudiants, juntament amb el mateix Macià Mercadé, funden el Cineclub Sabadell, que en la seva primera etapa es finança a través del diari falangista Sabadell.

Després d'un primer any de gestions, el cineclub arrenca amb molta empenta, i ho fa amb una primera sessió a la seu de Ràdio Sabadell en la qual es projecta *Metròpolis* (Fritz Lang, 1927), iniciant un cicle dedicat a l'Expressionisme Alemany al qual segueixen altres cicles i preestrenes de pel·lícules com *El hombre de las llaves de oro* (Léo Joannon, 1956) o *El meu oncle* (Jacques Tati, 1958). Des del principi, l'activitat del cineclub es divideix en diverses seccions molt definides i amb els seus propis equips humans: **Cine-Estudi** —on s'analitza el llenguatge cinematogràfic i es programen cicles al voltant de moviments i cineastes—, **Cine-Amateur** —on es promou i s'exhibeixen obres no professionals—, **Cine-Fòrum** —on es debat al voltant del que es projecta— i **Cine-Escolar** —amb una programació formativa per a infants i joves—.

Gràcies a aquestes seccions, l'entitat té una activitat diversa i rica. Per una banda, entre els anys 1958 i 1969, organitza els anomenats **Certàmens de Cinema Amateur Ciudad de Sabadell**, on participen i es premien cineastes amateurs de tot l'estat, i realitza cursets de cinema amateur.

Per altra banda, a Cine-Estudi es programen cicles de Jacques Becker, Rene Clair, teatre al cinema, i molts més... I és a través d'aquesta secció, formada essencialment per joves d'ideologia progressista provinents de la Secció Universitària del Cercle Sabadellès, que durant els anys seixanta el cineclub es distancia, de mica en mica, dels seus orígens afins al règim.

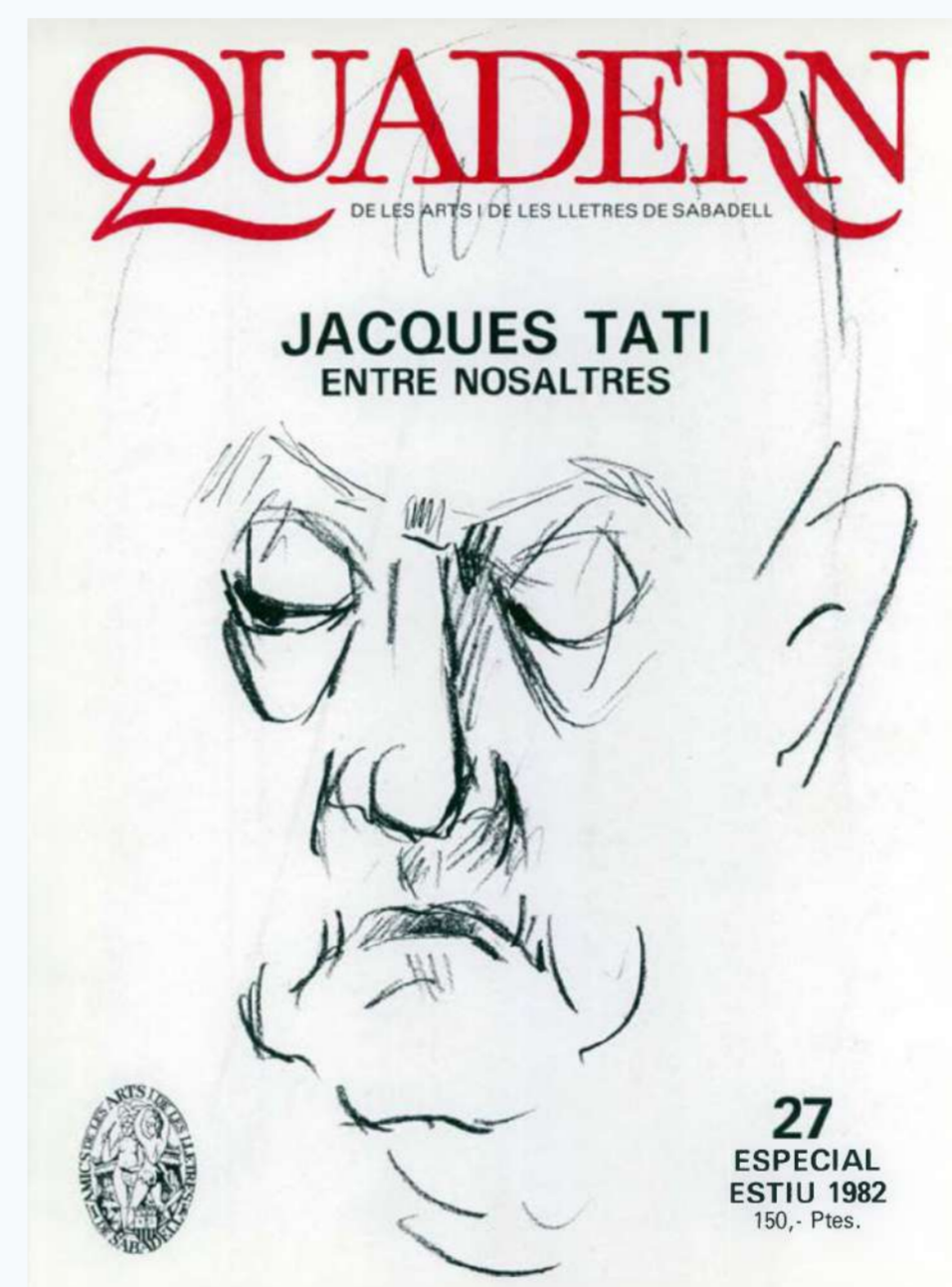
Paral·lelament, l'entitat busca complicitats i s'alia amb diverses entitats socioculturals de la ciutat per a la realització de les seves activitats. També organitza projeccions a fàbriques —**S.A. Marcet, Artexil S.A., Construcciones Eléctricas Sabadell, S.A.**—, amb films com *El Judas* (Ignacio F. Iquino, 1952) o *¡Viva Zapata!* (Elia Kazan, 1952), i per a escolars, amb obres com *El globo rojo* (Albert Lamorisse, 1956). Aquestes sinergies, juntament amb la complicitat de mitjans de comunicació sabadellencs i de tot l'estat, fan que els primers quinze anys del Cineclub Sabadell sigui tan reeixits com efervescents.

BROLLA LA FONT DE L'ESPERIT CRÍTIC

A mitjan anys seixanta, l'entitat instal·la la seva seu social a l'edifici de l'**Obra Social Caixa Sabadell**, i fruit del nou rumb propiciat per una junta jove i reformista, les comunicacions escrites es fan en català i participen de la seva activitat personalitats com **Pere Gimferrer, José Luis Guerner, Adolfo Arrieta** o **Terenci Moix**, entre altres. Amb tot, la trajectòria de l'entitat la fa mereixedora del **Premi Sant Jordi al Millor cineclub de Catalunya**. Uns anys després, l'any 1974, l'entitat s'associa amb l'**Alliance Française**, a través de la qual se celebren algunes de les sessions més destacades de la seva història: l'homenatge a André Bazin, el cicle de projeccions i conferències amb motiu del bicentenari de la Revolució Francesa... o el cicle Jacques Tati amb la presència del mateix director, l'any 1982. També s'organitzen cursos per a joves, seguint i enriquint la línia formativa del cineclub fins al punt de comptar amb col·laboracions com el mestre Pineda als cursets sobre música al cinema.

Aquests cursos s'imparteixen ininterrompudament durant 14 anys i, després d'un llarg període sense organitzar-se, es prenen a partir de l'any 2000.

Tota aquesta activitat no cessa durant la dècada dels vuitanta, ans al contrari: és quan més cicles s'organitzen —35—, dedicats a grans clàssics i també als contemporanis Herzog, Rohmer o Chabrol.

El Cineclub Sabadell arriba a la dècada dels noranta amb una trajectòria tant sòlida com heterogènia, però amb un dèficit essencial: una sala de cinema. Malgrat ha passat per moltes seus i sales d'actes, mai no ha tingut un cinema on projectar pel·lícules regularment, i és l'any 1992, quan els aleshores responsables del cineclub **Pere Cornellas** i **Jordi Graset** arriben a un acord amb l'ajuntament i els cinemes Cineart per fer "**Els Dijous del Cineclub al Cineart**", una projecció programada per l'entitat, en versió original, acompanyada d'un full de sessió i, sempre que es pot, presentada per alguna persona lligada, directament o indirecta, amb el film.

Des d'aleshores, les sessions setmanals es converteixen en l'epicentre de l'activitat del cineclub, tot i que no deixen d'organitzar-se cicles i esdeveniments com la **Setmana del Cinema Francès**, amb l'**Alliance Française**. El 1995 arriba una renovada junta que consolida aquesta programació, recupera iniciatives passades com els cursets de cinema, reforma els estatuts i, l'any 1998, publica la primera pàgina web.

Els dijous del Cineclub

Programació **PASSI ALS CINES IMPERIAL**
octubre - desembre de 2018

Visages villages **Vida en sombras** **The Handmaiden**

NOUS CICLES, MATEIXA FORÇA

Ja entrats al nou mil·lenni, el cineclub afronta reptes de caire financer, buscant nous acords amb entitats d'àmbit provincial i nacional, i assessorament jurídic en termes de drets d'exhibició de films. També emprèn noves iniciatives com l'edició de la revista **Raccord**, i nous cursos per a estudiants d'ESO i batxillerat. Tanmateix, les noves juntes, presidides de més antic a més nou per **Àlex Bayés, Miquel Forrellad, Magda Costa, Toni Carné, Josep Poblet, Pep Suñé** i actualment **Glòria Soler**, són continuistes amb el que s'ha anat convertint en l'epicentre de la programació, **Els Dijous del Cineclub**, ara als renovats i cèntrics Cinemes Imperial, i superen la crisi econòmica i el canvi als formats digitals sense veure compromesa la seva continuïtat.

La programació regular del Cineclub Sabadell durant aquesta etapa i fins a l'actualitat, acompanyada de la Filmoteca de Catalunya amb la **FilmoXarxa** i la Federació Catalana de Cineclubs, es divideix en tres branques principals: **Estrenes**—cinema actual no projectat a la ciutat—, **Cinema per descobrir**—cinematografies poc conegudes—, **Cinema documental**—obres destacades del gènere—, **Revisions, L'Especial**—dedicat a un cineasta o tema—, i **Off the Record**, enfocat al cinema més alternatiu.

A banda d'això, l'entitat segueix realitzant cicles (cinema negre, cinema dels anys 80, road movies, animació...) i col·laborant amb altres festivals com el **D'A**, el **Nits de cinema oriental de Vic** o el **Festival de cinema de terror de Sabadell**, i organitzacions i personalitats de la ciutat com La Lliga dels Drets dels Pobles, la Fundació Bosch i Cardellach, l'Acadèmia de Belles Arts, Sabadell per la República, o amb la Fira Sakura Matsuri. Puntualment programa sessions els dimarts al **Casal Pere Quart** de la mà de la Federació d'Associacions Veïnals de Sabadell, la Unió Excursionista de Sabadell, o cineastes com Sílvia Munt, i també organitza les **Tertúlies de cinema**, col·loquis informals posteriors a les projeccions en bars propers al Cinema Imperial.

SABIES QUE... ?

Quina ha estat la sessió més mítica del cineclub?

«Fa uns anys, amb *La plaga* de Neus Ballús. La vam agendar abans dels Premis Gaudí, i es va projectar una setmana després de l'entrega de premis. Després de proclamar-se com a gran vencedora, la Neus Ballús venia a presentar-la i el cinema es va omplir de gom a gom. Després ho hem intentat, però ja no l'hem encertada més...»

Quin ha estat el convidat més cèlebre o emblemàtic del cineclub?

«Jacques Tati, evidentment. Més recentment ens han visitat personalitats com Albert Serra i Vicenç Altaió amb *Història de la meva mort*, que van establir una conversa art-cinema-filosofia molt interessant que es pot recuperar al nostre Youtube, o cineastes com la mateixa Neus Ballús, Lluís Miñarro, Isaki Lacuesta o Christophe Farnarier.»

Alguna anècdota recent...

«L'Institut Agustí Serra i Fontanet porta, en una assignatura optativa, alumnes al cineclub. Són adolescents, en general, amb dificultats socioeconòmiques, i en algun cas mai abans han trepitjat un cine. A la projecció de *Gunda*, de Viktor Kossakovsky, algú va pronosticar que l'experiència seria un fracàs, i al principi va costar molt. Però, de mica en mica, el soroll es va convertir en murmur, i aquell grup d'adolescents va començar a trobar-li un interès i una empatia insospitades. Al final de la pel·lícula, amb l'última escena, realment corprenedora, l'alumne més mogut, el que més havia rigut el principi, va quedar-se completament quiet, com si no hi fos, plorant en silenci. Va ser una petita mostra de la força que el cinema (vist al cinema) encara pot tenir quan lluita per crear significat i s'atreveix a oferir alguna altra cosa que l'entreteniment prefabricat.»

Text redactat amb la col·laboració de Glòria Soler.

Bibliografia:

- MACIÀ, Joan (2007). «Naixement i primers tres anys del Cine Club Sabadell».
 BLANQUER, Francesc (2007). «El Cineclub Sabadell dels anys seixantes».
 CORNELLAS, Pere (2007). «El meu (el nostre) Cineclub Sabadell».
 BAYÉS, Àlex (2007). «Els nostres anys al Cineclub».

Any de fundació:

1969

Sala de projecció actual:

Cinemes Guiu (sala 2)

Sales per on ha passat:

Acció Catòlica, Cine Valira, Cine Avenida, Ajuntament de La Seu d'Urgell,
La Salle, Cine Guiu

Nombre aproximat de sessions:

1.235

EMBRIONS I NAIXEMENTS

El Cineclub La Seu d'Urgell neix l'11 de juliol del 1969, com una continuació de l'anomenat **Cine Fórum J.A.C.** —acrònim de Joventuts d'Acció Catòlica—, fundat dos anys abans. Aquesta entitat ja ve, al seu temps, d'un protocinefòrum amb origen a l'escola **La Salle**, on s'organitzen sessions durant els anys 50 i 60. El grup fundador es reuneix per veure pel·lícules després d'haver adquirit un projector de 16 mm amb l'ajut del Rector de la Parròquia de la Massana (Andorra), motivats per l'afecció al bon cinema, juntament amb la inquietud política i humana del moment.

Entre les activitats que realitza el cineclub en la seva primera etapa hi ha un curset d'iniciació al cinema, el mateix 1969, organitzat juntament amb l'associació A.C.S.I., que consisteix en projeccions i col·loquis conduïts per crítics reputats. No obstant, hi ha moltes limitacions de caire tècnic —el projector és molt precari i s'espatlla sovint— i temàtic —la intrusió eclesiàstica i política coarta molt títols i converses—. Malgrat tot, el Cineclub La Seu s'inscriu a la **Federación Española de Cine Clubs** i accedeix així a més materials i films de circulació restringida.

Ja encetada la trajectòria de l'entitat, amb l'arribada de la dècada dels setanta, el Cineclub La Seu d'Urgell es consolida. Per una banda, amb la progressiva obertura del país, els debats i cinefòrums són cada vegada més rics i desacomplexats, i la programació de film menys encorsetada. Es fan cicles d'Orson Welles, d'Eisenstein, de Buñuel, de cinema brasiler —amb Glauber Rocha al capdavant— o fins i tot, l'any 1978, de les dues primeres parts de *La batalla de Chile* (1975-76) de Patricio Guzmán. Totes les projeccions són en versió original subtítolada, però en múltiples ocasions no hi ha còpia en 16 mm amb subtítols en castellà o català, sinó en anglès o alemany. En aquests casos, són els mateixos membres del cineclub que dominen llengües qui fan la traducció simultània en veu alta. Per altra banda, es pronuncia la vessant pedagògica del cineclub, que organitza diversos cicles de cinema juvenil i aconsegueix la complicitat de tots els centres educatius de la ciutat.

Durant la mateixa dècada, l'associació s'erigeix com un referent en la promoció cinematogràfica a la zona, col·laborant molt activament amb el **Cineclub d'Andorra** —on durant la dictadura s'hi podien veure pel·lícules prohibides al país— i contribuint al naixement de nous cineclubs de la contrada, des dels **Organyà i Oliana** fins als de **Solsona i Puigcerdà**. El Cineclub La Seu d'Urgell també col·labora amb entitats aleshores incipients, com **Òmnium Cultural o el Secretariat del Congrés de Cultura Catalana de l'Alt Urgell**, i coorganitza recitals de cançó catalana amb artistes com Raimon, Lluís Llach, Ovidi Montllor o Joan Manuel Serrat.

DE L'ÍMPETU AL DESÀNIM

Com moltes altres entitats i cineclubs, l'arribada i consolidació de la democràcia suposa un canvi radical en la seva activitat. A partir de 1979 es produeix un sotrac en l'associació: gairebé tots els membres de juntes anteriors es desvinculen de la institució per raons diverses; la sala on habitualment fan les projeccions —el **Cine Valira**, també conegut com "el de baix"— tanca les seves portes i obliga a traslladar-se a la sala d'actes de La Salle; i finalment l'arribada del vídeo i la competència dels cinemes comercials provoca que el públic decreixi sensiblement, així com el nombre d'associats. Tot plegat provoca un cert desànim en els continuadors de l'associació.

Però la perseverança de la nova junta fa que se superi aquesta etapa de transició i el cineclub remunta de nou, tornant a endinsar-se en filmografies de cineastes com Andrzej Wajda o Jacques Tati, i s'embarca en noves línies de programació, amb cicles com "Català al cinema" o "La dona al cinema". També organitza cinema a la fresca, amb títols més comercials com *Flash Gordon* (Mike Hodges, 1980) o *Carmen* (Carlos Saura, 1983), que retroben l'entitat amb el públic més ampli. Tot plegat porta al cineclub a recollir el **Premi Nacional de Cinematografia de la Generalitat al Millor cineclub del país (1984)**.

LA FORÇA DE LA CINEFÍLIA

Aquesta mateixa junta, amb un canvi de president el 1984, aposta per unes programacions cada cop més cinèfiles —i conjunturalment menys polítiques— que combinen grans clàssics —Jean Renoir, John Ford, Ingmar Bergman...— amb cineastes contemporanis. Se segueixen organitzant cicles temàtics, i fins i tot alguna maratón, com les **12 hores de cinema el 1989**, o la primera sessió d'autocine a La Seu. Tots aquests esforços al llarg dels anys obtenen resultats: el nombre d'associats passa dels 127 del 1969, als voltants dels 250 els anys vuitanta i noranta. Finalment, el recorregut d'aquesta junta i de tota una manera de fer i programar molt identificada amb el seu president, **Antoni Moles**,

arriba fins a la seva fi el 2002, quan una nova junta la succeeix i evita així que l'entitat s'extingeixi. Aquest canvi se suma al forçós canvi de seu. Es deixa la sala de La Salle i les projeccions es traslladen a la sala 2 dels **Cinemes Guiu**, que aleshores ja fa anys que és l'únic cinema comercial que queda a la ciutat. En aquesta època hi ha una davallada considerable en el nombre d'associats, de sessions i d'assistència. La programació està molt supeditada a la del cinema i això limita la versatilitat i varietat de la programació. Però la flama continua viva, fins a arribar a finals del 2010, quan un grup reduït de socis decideix fer un pas endavant i agafar el relleu en la direcció del cineclub. Aquesta transició coincideix amb una reducció substancial del principal ajut públic que rep el cineclub, la subvenció municipal. La crisi econòmica del 2008 finalment també trasbalsa la comptabilitat de l'associació, que pot continuar activa gràcies a la fidelitat dels seus socis: durant tot el segle XXI es mantenen al voltant dels 150.

Malgrat això, al llarg de la segona dècada dels 2000 el Cineclub La Seu d'Urgell viu un nou creixement en nombre de sessions i activitats i en assistència. Es fan cicles temàtics i sessions a la fresca, es coorganitzen sessions amb altres associacions de la ciutat, es col·labora activament amb la **Federació Catalana de Cineclubs** i les seves iniciatives (El dia més curt, Per estrenar...), amb la **Filmoteca de les Terres de Lleida**, amb la **FilmoXarxa** de la Filmoteca de Catalunya, amb festivals com el **D'A** o l'**Americana**... Fins a l'arribada de la pandèmia, quan l'entitat no té més remei que aturar-se, i preveu reprendre l'activitat el 2023.

EL DIA MÉS CURT

EL DIA MÉS CURT LA FESTA DEL CURTMETRATGE
18, 19, 20 i 21 DE DESEMBRE
WWW.ELDIAMESCURT.CAT

RESTAURANT PAISATGES.
Programa 'En Família'. Dissabte 19, a les 18:30.
Us invitem a una cervesa, gentilesa de la casa Moritz.

PUB FM
Programa Bandarra. Diumenge 20, a les 22:15

ELS ANYS SALVATGES, dijous 26 de febrer a les 22h a cinemes **Guiu, sala 2**. Cinefòrum posterior amb Ventura Durall (director de la pel·lícula) i Miquel Alet (psicòleg)

SABIES QUE... ?

Quina ha estat la sessió més mítica del cineclub?

«Per ser un hite, *Solitud*, de Romà Guardiet, l'any 1992. Va marcar un rècord en la història del cineclub, ja que va esgotar totes les entrades amb 750 assistents. I per tot el que representava, la de celebració del 50è aniversari, en què es va projectar *Grup salvatge* de Sam Peckinpah, film del 1969, any del naixement del cineclub, al pati de la biblioteca St. Agustí. A l'acte van haver-hi parlaments dels expresidents de l'entitat.»

Quin ha estat el convidat més cèlebre o emblemàtic del cineclub?

«Durant els darrers anys han vingut personalitats com Alba Sotorra —a presentar *Comandant Arian*—, Ventura Durall —a presentar *Els anys salvatges*—, Mireia Iniesta —protagonista de *La acadèmia de las musas*—, de J.L. Guerin, per citar-ne alguns. Molt abans, Àlex Gorina o Miquel Porter, que va presentar la primera sessió del curset de cinema, l'any 1969.»

Alguna anècdota recent...

«L'última sessió commemorativa dels 50 anys de cineclub era el 12 de març de 2020 amb la projecció de *Les resilientes*. La directora, Cristina Madrid, era en un taxi a Barcelona, ja venint cap a La Seu per presentar el documental i conduir el posterior cinefòrum, quan la vam haver de trucar ràpidament per a que ho anul·lés: l'ajuntament havia cancel·lat tots els actes previstos a causa de la incipient pandèmia.»

Text redactat amb la col·laboració del Cineclub La Seu d'Urgell.

Bibliografia:

DIVERSOS AUTORS (1984). *Cineclub La Seu d'Urgell. 15 anys*. La Seu d'Urgell: Cineclub La Seu d'Urgell.
DIVERSOS AUTORS (1994). *Cineclub La Seu d'Urgell. 25 anys*. La Seu d'Urgell: Cineclub La Seu d'Urgell.

Any de fundació:

1955

Sala de projecció actual:

Institut d'Estudis Vallencs

Sales per on ha passat:

Teatre Principal, Cinema Apolo, Palau del Cinema (després Valls Cinema),
Centre Cultural, Institut d'Estudis Vallencs

Nombre aproximat de sessions:

1.000

UN CINECLUB AGERMANAT

És l'any 1955 quan, des del si del **Grup de Teatre del Principal**, filial de la Congregació Mariana, s'inicien les gestions per a la fundació d'un cineclub. Davant l'interès del grup, el **mossèn Gil** s'adreça al barceloní **Cineclub Monterols**, un dels membres del qual és el famós crític **José Luis Guarner**, perquè els assessori. Gràcies a això i al vistiplau de la institució eclesiàstica s'erigeix el Cineclub Valls, del qual **Jeroni Queralt**, prefecte de la Congregació Mariana, n'és el primer responsable.

El primer acte que organitza la institució és un cicle d'introducció cinematogràfica que consta de tres sessions amb els títols 'Introducció al cinema', 'El neorealisme' i 'El cinema com a nova forma d'expressió' que tenen lloc al **Teatre Principal** de la ciutat. El cineasta **Jordi Feliu** presenta una quarta sessió dedicada al cinema amateur i membres del barceloní Cineclub Monterols, agermanat des del principi amb el de Valls, presenten algunes sessions més que contribueixen a la consolidació de l'entitat i a la formació dels seus impulsors en la presentació i dinamització de projeccions i col·loquis.

Com en molts altres cineclubs coetanis, un dels eixos vertebradors del cineclub és formar públics i estimular l'anàlisi artístic i polític del cinema, sempre limitat per les rigideses del règim. S'organitzen, doncs, cursets de pràctiques cinematogràfiques, xerrades i projeccions en 16 mm que aviat s'evidencien precàries, per la qual cosa els membres del cineclub busquen alternatives. Troben la solució en el **Cine-Teatre Apolo**, el propietari del qual, **Francesc Benaiges**, s'avé a acollir algunes sessions de l'entitat. El cineclub ha perdut socis pel camí, i amb ells poder econòmic, però gràcies a aquesta nova seu i a la perseverança dels seu equip aconsegueix remuntar. Els següents anys, assisteixen a Valls per a presentar sessions personalitats com **Pere Ignasi Fages**, **Joan Giner**, **Antoni Kirchner** o **Josep Maria López Llaví**, i a això s'hi suma la contribució en programació de la **Federación Española de Cine Clubs** i la **Filmoteca Nacional**, que proveeixen a preus assequibles títols interessants i allunyats dels canons comercials.

CINE CLUB VALLS
Divendres, 11 de desembre de 1987
CINEMA APOL·LO - 10 h. nit
QUI T'ESTIMA BABEL?

Direcció: **Ignasi P. Ferré**
Pel·lícula basada en la novel·la «L'Imbecile», de Mercè Company

Barcelona. Un dia de la segona quinzena de desembre de 1985. Babel (JUDIT-ROSA VIDAL), dotze anys, és a la cuina preparant com cada matí l'esmorçar per a la seva mare. Quan ho té tot a punt s'adona que a la porta, amb l'expressió desencaixada hi ha la seva tia, la tia Cèlia (MERCÈ SAMPIETRO) mirant-la. La nena no gosa preguntar-li res i porta la salata a l'habitació de la mare. La mare (ASSUMPTA SERNA) és al llit, morta. La tia que ha entrat fera la nena l'acusa de ser-ne ella la culpable. Babel fuig de casa amb una única obsessió: trucar el seu pare i explicar-li què ha passat.

A partir d'aquí, amb la tècnica del flash-back anem sabent quin ha estat l'origen d'aquesta situació. I coneixem la Babel als nou anys, quan la tia Cèlia va a buscar-la a l'hospici on hi ha viscut sempre, per iniciar una vida aparentment normal amb ella i la seva germana petita, la Isabel, mare de la nena.

La Babel té la seva mare totalment idealitzada per això no entén la indiferència i el tracte despreciant que reb.

REPARTIMENT

Mercè Sampietro	Tia Cèlia
Assumpta Serna	La mare
Mireia Tomà	Babel (petita)
Judit-Rosa Vidal	Babel (gran)
Mai Vives	Gavina
Empar Moreno	Assistent Social
Ferran Rañé	Doctor Roig

FITXA TÈCNICA

Direcció	IGNASI P. FERRÉ
Guió	Mercè Company
Producció Executiva	Josep M. Puigvert
Director de Fotografia	Xavier Gil

Assistirán a l'estrena:

- Equip de rodatge, producció i distribució.
- Sr. Josep M. Forn, Director General de Cinema, Vídeo i Televisió de la Generalitat de Catalunya.
- Sr. Pau Nuet, Alcalde de Valls.

Dipòsit Legal: T. 2713-1987. Gràfiques Montanil·SAL

CINEMA APOL·LO
DIMECRES 21 DE MAIG
10.H NIT

CINE CLUB VALLS

PRESENTA

Encetada una etapa més pròspera del Cineclub Valls, amb la primera projecció en català —l'any 1963 amb *El Judas* (Ignacio F. Iquino, 1952)— o iniciatives tan ambicioses com la concepció d'una biblioteca cinematogràfica, el 1964 arriba la sessió número 100 amb un programa espectacular: l'estrena estatal de *Cléo de 5 a 7* (Agnès Varda, 1962). La sessió compta amb un debat cinèfil en forma de tribunal: amb defensa, acusació i jurat format per crítics i teòrics cinematogràfics. Fruit d'això, i dels seus precedents, l'entitat rep el **Premi Sant Jordi de Cinematografia** aquell mateix any. Durant aquella dècada, i especialment la dels setanta, el cineclub entra també als centres educatius, on hi organitza classes de cinema, i fa sessions dedicades al públic infantil i també a docents i mares i pares. Tot això sense abandonar la programació regular, amb cicles que van des del cinema txec al gènere de terror.

BAIXADA DE REVOLUCIONS

Al llarg dels setanta i entrada a la dècada dels vuitanta, els cinemes de la ciutat —Apolo, Palacio del Cinema i Valls— tanquen, i el cineclub troba un nou aixopluc en l'**Institut d'Estudis Vallencs (IEV)**. La sinergia entre la institució i el Cineclub Valls és propícia: permet seguir fent cinema regularment i, alhora, concebre una programació molt afí a actes i commemoracions de la ciutat. En aquest marc, el cineclub organitza les **Jornades de Cinema Vallenc** amb motiu del centenari del cinema, així com tertúlies, memorials i projeccions. No obstant, a mitjan dècada dels vuitanta les revolucions comencen a baixar fins a quedar significativament reduïdes. L'ímpetu d'anys anteriors no troba relleu i l'activitat, entre aquells anys i fins ben entrats els 2000, s'esdevé a mig gas. **Francesc Güell Juncosa**, cineclubista incansable present a l'entitat des dels seus inicis, i més tard **Pilar Llorenç**, es fan càrrec del cineclub, a través del qual es programen dues o tres pel·lícules a l'any. Això sí, les sessions tenen una molt bona acollida per part del públic i també, en alguns casos, cert ressò mediàtic. Entre d'altres, es veuen a Valls, de la mà del cineclub, obres com *Sota el pes de la llei* (Jim Jarmusch, 1986); *Oblidar Mozart* (Miloslav Luther,

1985), amb motiu del bicentenari de la mort del compositor alemany; *Adiós muchachos* (Louis Malle, 1987); *Cinema Paradiso* (Giuseppe Tornatore, 1988); o la comèdia catalana *Un submarí a les estovalles* (1991), del vallenc Ignasi P. Ferré, en estrena mundial.

CINE CLUB VALLS
TEMPORADA 1985-86
SESSIÓ N.º 2

CINE-CLUB VALLS
Sessió Única
14 DE JUNY DE 1988
DIMARTS 10 NIT
CINE APOL·LO

Bajo el peso de la ley
de Jim Jarmush

Bajo el peso de la ley se concentra sobre tres personajets, al igual que en *Extraños en el paraíso* y a diferencia de *Permanent Vacation*, que aparecía matizada por el carácter eminentemente solitario de un protagonista único. Estos tres seres coinciden en una penitenciaría de Louisiana: Zack (Tom Waits) es un disc-jockey sin trabajo fijo, que acepta conducir un coche robado que, cuando es detenido por la policía, resulta ser el hétero ambulante de un anónimo cadáver; Jack (John Lurie) es un chulo engañado por un antiguo compañero que le tiende una trampa implicándole con una

menor; Roberto (Robert Benigni) ha matado a un hombre en defensa propia tras una tumultuosa partida de cartas, arrojándole una bola de billar a la cabeza. Salvando diferencias vivenciales e idiomáticas —tema por el que Jarmush siente especial predilección: los emigrantes húngaros en Nueva York de *Extraños en el paraíso*, el emigrante italiano en Nueva Orleans de *Bajo el peso de la ley*—, los tres personajes conviven durante un espacio temporal indefinido y deciden escapar, iniciando una larga y exhaustiva huida por los pantanos hacia una definitiva y encontrada libertad

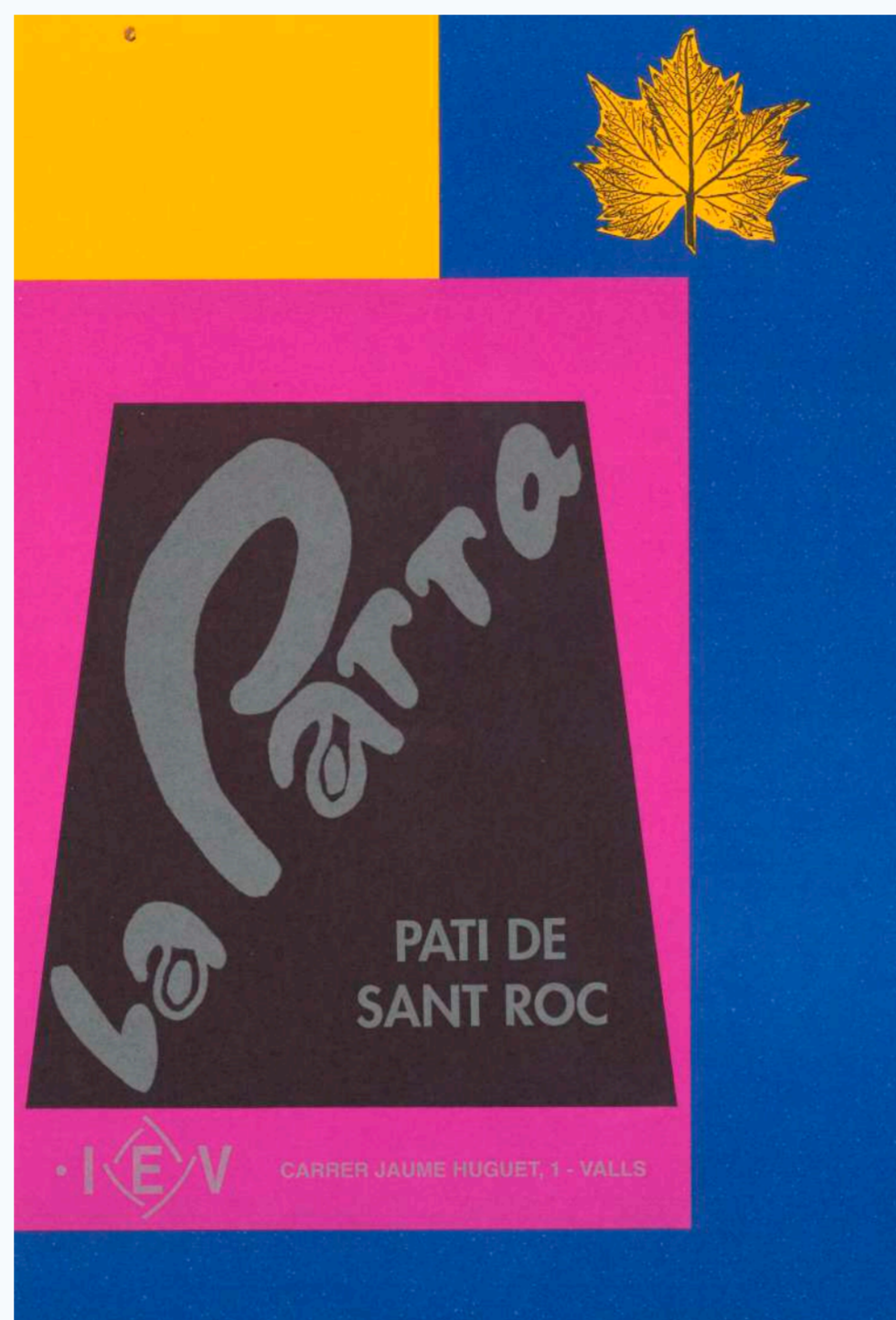
USA, 1986. Títol original: «Down by Law». Director i guió: Jim Jarmusch. Productor: Alan Kistberg. Producció: Black Snake-Groksnberger Films para Island Pictures. Fotografia: Robby Müller. Disseny de producció: Robert Knight. Música: John Lurie. Montaje: Melody London. Duració: 107 minuts. Intèrpretes: Tom Waits (Zack), John Lurie (Jack Roman), Robert Benigni (Roberto), Nicoletta Braschi (Nicoletta), Ellen Barkin (Lauretta), Sissy Neal (Bobbi), Rockies Hedges (Gig), Verneal Bagneris (Preston), Trudie Lurie (Lúie), L. C. Drane (L. C.), Joy Houck Jr. (Detective Mandino).

SEGONA JOVENTUT

S'arriba així al 1999, quan es fa la proposta a **José Luis Vicente** de presidir l'entitat. Aquest, juntament amb **Francesc Güell** i **Pere Cano**, són els principals artífexs de l'increment de l'activitat. L'any 2000 el Cineclub Valls comença a programar dues pel·lícules cada mes. Una té lloc al **Cinema Valls** per un preu simbòlic i l'altra és gratuïta i es fa a la **seu social de l'IEV**, on, donada la manca d'un projector, es passen els films en format domèstic. Això canvia aviat quan l'any 2001 es compra, amb l'ajut de l'ajuntament de Reus, un projector que permet millorar substancialment les sessions a l'IEV, sempre sota la premissa de ser gratuïtes. A més, aquestes sessions solen ser presentades per personalitats que no sempre tenen a veure amb el món del cinema, sinó amb la temàtica de la pel·lícula. Per altra banda, el mateix 2001 s'organitza una nova exposició, dedicada aquesta vegada a quatre cineastes vallencs: Ignacio F. Iquino, Joan Bosch, Ignasi P. Ferré i Pedro Lazaga.

A mitjan primera dècada dels 2000 el cinema Valls tanca, i l'ajuntament cedeix el Teatre Principal al cineclub, que ho aprofita per a fer una sessió regular al mes i addicionalment, cinema per a infants. A més, en aquelles temporades durant el mes de juliol organitza un cicle de cinema a la fresca —**Cinema a la Parra**— que reuneix més d'un centenar de persones cada nit i que encara ara es manté. També és en aquest període quan té lloc una sessió molt significativa per l'entitat, com ho és l'estrena de *Bicicleta, cullera, poma* (Carles Bosch, 2010), que suposa un èxit majúscul de públic. El 2009 obre el multisala **JCA Cinemes Valls**, moment en què el cineclub torna a centrar tota la seva programació a la seu de l'IEV.

Actualment forma part de la **FilmoXarxa**, iniciativa de la Filмотeca de Catalunya amb la col·laboració de la Federació Catalana de Cineclubs; manté una programació regular en col·laboració puntual amb altres entitats de la ciutat, i organitza cicles com **El dia més curt** o **Cinema de Gènere**, juntament amb l'ajuntament del municipi.

SABIES QUE... ?

Quina ha estat la sessió més mítica del cineclub?
«Segurament *Bicicleta, cullera, poma*, un èxit absolut que va marcar una fita de la història recent del cineclub.»

Quin ha estat el convidat més cèlebre o emblemàtic del cineclub?

«Miquel Porter i Moix, que va venir en diverses ocasions a presentar pel·lícules, i José María Nunes, un director molt cineclubista del qual vam projectar diversos films amb la seva presència.»

Alguna anècdota recent...

«Tot i no ser tan recent, un moment molt especial pel cineclub: la tornada a una sala de cinema de l'entitat, l'any 1999, després d'una llarga travessa pel desert.»

Text redactat amb la col·laboració d'Olga Ger i José Luis Vicente.

Bibliografia:

- FIGUEROLA, Sefa (1997). «Cine-club Valls: 1955-1997». Dins: *Cinema Rescat*. Vol. 6. Mataró: Cinema Rescat. Associació Catalana per a la Recerca i la Recuperació del Patrimoni Cinematogràfic.
- VICENTE, Babil (2002). «Cine Club Valls: 1955-2001». Dins: *Quaderns de Vilaniu*. Vol. 42. Valls: Institut d'Estudis Vallencs.

Any de fundació:

1958

Sala de projecció actual:

Espai ETC

Sales per on ha passat:

L'Atlàntida, Cinema Nou, Espai ETC, Cinema Vigatà

Primer i darrer president:

Miquel Postius, Anicet Altés, Joan Niubó, Josep M. Vivet,
Miquel Codina, Alexandre Genís, Josep M. Casadesús,
Andreu Roca, Miquel Pérez, Joan Puigdollers, Quim
Crusellas, Francesc Giménez, Sergi Calle

Nombre aproximat de sessions:

1.600

BROTS I AIXOPLUCS

Els orígens del Cineclub Vic tenen un nom propi que sobresurt en tant que fundador i alma mater: l'artesà **Jaume Clotet**. Animat per altres intel·lectuals i artistes vigatans i connectat amb personalitats com el cineasta **Jordi Feliu** o el poeta **Miquel Martí i Pol**, Clotet crea el cineclub de la capital osonenca l'any 1958 juntament amb diverses persones culturalment inquietes que anhelen veure un cinema diferent del que ofereixen les sales comercials de l'època.

L'entitat neix aixoplugada sota el paraigua del bisbat de Vic dins el moviment generat amb la revista **Inquietud**, rebatejada Inquietud Cultural pel franquisme. Tot i crear-se amb una motivació divulgativa i inherentment cultural i religiosa, té també des del principi ambicions polítiques i socials que de mica en mica van pronunciant-se. Per una banda, com a refugi lingüístic on tota presentació i col·loqui es fa en català, i per l'altra com a espai obert al debat i al pensament. Així, a finals de 1957, s'organitza la sessió zero del que poc més tard serà el Cineclub Vic, en la qual es presenta la iniciativa al públic i s'explica en què consisteixen els cinefòrums. La sessió està apadrinada per **José M. Pérez Lozano**, director de la revista **Film Ideal**, i es projecta *El pistolero* (1950), de Henry King. Poc més tard, arriba la primera sessió oficial de cineclub amb *El salari de la por* (1953), de H.G. Clouzot, i el cèlebre crític de cinema **José Luis Guarnier** com a convidat especial.

Com en molts altres casos, al principi els mitjans locals celebren la iniciativa, entusiasme que va decaient a mesura ho fa també la innocència del públic assistent, que a través del cineclub s'endinsa en propostes tant estimulants per la gent com incòmodes pel règim i les autoritats del país. Però durant els primers anys de vida el cineclub no té grans obstacles i funciona amb fluïdesa gràcies, en part, a un bisbat lax i poc intervencionista en termes de continguts, i a un equip de programació prudent que evita els títols més controvertits. Tant és així que, a diferència d'altres cineclubs, al de Vic mai no es prohibeix cap sessió.

Des del 1958 fins a finals dels seixanta l'entitat té cinc presidents amb les seves respectives juntes, guanya el **Premi Sant Jordi** que atorga RNE al millor cineclub català (1965) i es consolida a la ciutat. Per ell hi passen convidats il·lustres, com el cònsol dels EUA a Barcelona, **John W. Ford**, l'actor **Enrique Irazoqui**, o el director **José María Nunes**, habitual del circuit cineclubista català. A més, entre els foristes assidus hi ha personalitats com Miquel Martí i Pol o **Núria Albó**. També s'amplia el ventall d'activitats en col·laboració amb altres institucions i municipis de la comarca, i s'organitzen des de projeccions i activitats infantils a cicles de curtmetratges sobre esport.

138 Sesió de Cine-Fòrum - 26 de Octubre de 1966 - Cine Atlántida - Noche, a las 10

Mr. John W. Ford
Consul General de los EE. UU. en Barcelona
Presenta la película

AÑOS LUMINOSOS, DIAS DE LUTO

Reportaje de la vida del Presidente

ENTRE LA MILITÀNCIA I EL GLAMUR

Amb el canvi de dècada arriba la primera crisi de l'entitat: per una banda, l'establiment de sales d'art i assaig, competència directa de la programació de cineclub, passa factura a aquestes associacions en termes de públic. Per l'altra, s'accentuen les divisions internes entre els qui pretenen acostar-se a l'esperit més lúdic i glamurós del setè art —fins i tot, l'any 1972 organitzen un gran festival a la capital d'Osona que celebra una sola edició— i els qui acusen l'entitat d'aburguesada i poc compromesa amb els moviments polítics i socials del moment. A això s'hi suma la decisió del bisbat de Vic d'escindir-se de l'entitat.

Durant els anys previs i posteriors a la transició, el Cineclub Vic passa temps convulsos. Es deixen de fer cinefòrums, l'entitat redacta nous estatuts i canvia de naturalesa jurídica i, gradualment, es perd el fervor polític del qual s'havia alimentat bona part de la seva activitat els anys previs. A aquest descens s'hi suma, entre la dècada dels vuitanta i principi dels noranta, una pèrdua constant de socis i un increment substancial de despeses —lloguer de còpies, entre altres— que porta al cineclub a acumular un deute de més d'un milió de pessetes.

Afortunadament, aquest moment crític se supera gràcies a l'activitat del mateix cineclub, que no defalleix, i a una sèrie de suports institucionals que reconeixen la trajectòria de l'entitat. El suport de l'ajuntament, el **Premi Nacional de Cinematografia de la Generalitat al Millor cineclub del país (1994)**, i l'acompanyament de la **Filmoteca de Catalunya** i la **Federació Catalana de Cineclubs**, ajuden a reflotar programació i públic, que l'any 2006 celebra la sessió número 1.000 amb *L'home de la càmera* (Dziga Vertov, 1929), i l'estrena en directe d'una banda sonora original, composta per Marc Vernis i Marcelo Valente.

CINE CLUB VIC SESSIÓ NÚM. 1000

Homenatge a Armand Quintana

L'home de la càmera de cinema

Celovek's Kinoapparatom

Dziga Vertov, URSS, 1929

Estrena de la banda sonora original de Marc Vernis i Marcelo Valente

Dissabte, 21 de gener de 2006, 22 h
Centre Comunitari

Vic, Passeig de la Generalitat, 46

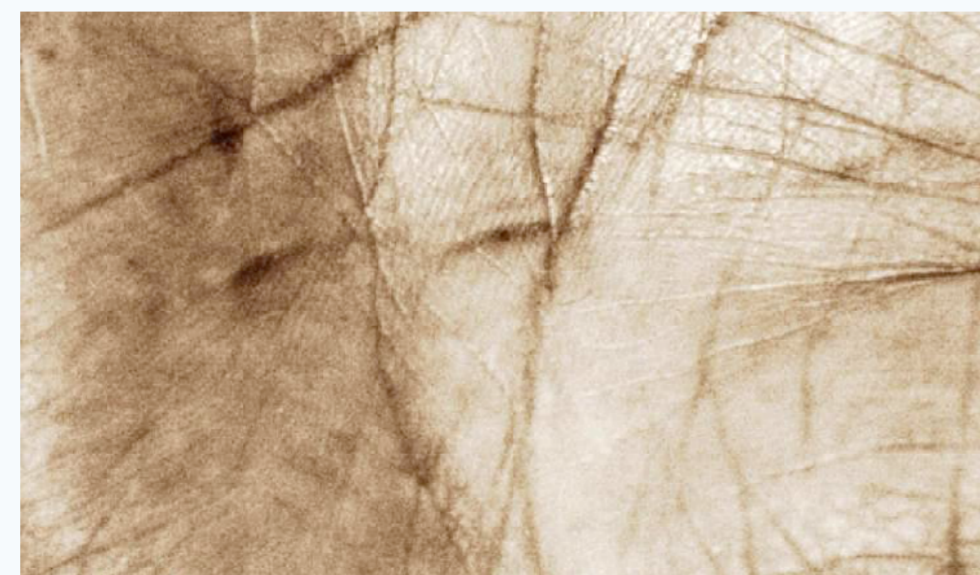

RECUPERACIÓ I RENOVACIÓ

Durant els primers anys del nou mil·lenni, el cineclub rejuveneix la seva junta directiva i recupera iniciatives com el **Festival Julius**, certamen de curtmetratges que s'havia celebrat entre els anys 1987 i 1996 i que reneix i es manté fins a l'actualitat. A banda de la programació regular, també s'organitzen mostres i cicles diversos en col·laboració amb altres entitats. Tanmateix, amb l'arribada de la crisi econòmica, el **Cinema Nou**, on durant anys el cineclub hi feia les seves sessions, tanca les seves portes el 2013 i obliga l'entitat a trobar nova seu. L'ajuntament facilita l'**Espai ETC**, una sala que, malgrat no ser un cinema ofereix molta llibertat al Cineclub Vic. Així, en plena depressió socioeconòmica, l'associació multiplica la seva presència i activitat. Funda el **Cineclub Xic**, subsecció dedicada als infants, i enceta iniciatives com el **Cineclub Frik**, sessions enfocades al cinema de gènere i baix pressupost, o la **Pantalla**

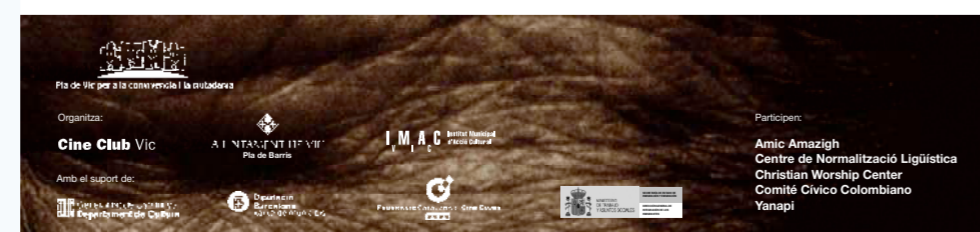
Oberta, espai que possibilita que altres entitats o personalitats puguin programar puntualment cinema sota l'aixopluc del cineclub.

L'any 2020 és un moment dolç pel Cineclub Vic en tant que associació absolutament consolidada i activa de la ciutat, amb una programació regular d'entre una i dues sessions setmanals. A més, col·labora amb festivals com la **Mostra de Films de Dones**, l'**Americana**, el **Festival Nits de cinema oriental** o el **Protesta**, entre altres, així com amb la **Filmoxarxa**. Quan arriba la pandèmia, el Cineclub Vic està en ple trasllat al **Cinema Vigatà**. Tanmateix, després del tancament total, la històrica sala no reobre les portes i l'entitat ha de moure's a un tercer espai: **L'Atlàntida**. Allà, una vegada s'emprèn de nou l'activitat, el cineclub torna a programar cinema regularment i omple les sales amb celebrades projeccions com la de *Josep* (Aurel, 2021), a la qual fins i tot queda gent a fora. Actualment, el Cineclub Vic ha pogut tornar a l'Espai ETC i segueix amb la seva programació regular i noves i joves incorporacions a la junta.

11a MOSTRA DE CINEMA DOCUMENTAL VIC: DIVERSITAT I CONVIVÈNCIA. OCTUBRE / NOVENBRE DE 2006

15 d'octubre Aguaviva Ariadna Pujol. Espanya, 2005	22 d'octubre Workingman's Death Michael Glawogger Àustria-Alemanya, 2005	29 d'octubre Monorecord Muestra de jóvenes realizadores colombianos Cine Club Pulpmovies de Medellín Colòmbia
5 de novembre Le Blues des Sheikates Dourou el-chaykhe Ali Essafi. Marroc-Egipte-França, 2004	12 de novembre Cruzando el puente Crossing the bridge: The sound of Istanbul Fatih Akin. Alemanya, 2005	► Lloc: Centre Comunitari ► Projeccions: 18.00 h ► Entrada gratuïta

Vic, del 28 de novembre al 3 de desembre

festival

Julius 2006

concurs de curtmetratges

Organització: Cine Club Vic, I.M.A.C. Ajuntament de Vic, AUSA, Rota, Rota, moviots, Departament de Cultura de Catalunya, Institut del Teatre, Institut de Cultura de Barcelona, Institut de Cultura de València, Institut de Cultura de les Illes Balears, Institut de Cultura de les Illes Canàries, Institut de Cultura de les Illes Columbians, Institut de Cultura de les Illes Filipines, Institut de Cultura de les Illes Indonèsies, Institut de Cultura de les Illes Japoneses, Institut de Cultura de les Illes Malaisianes, Institut de Cultura de les Illes Microneses, Institut de Cultura de les Illes Neozelandeses, Institut de Cultura de les Illes Noruegueses, Institut de Cultura de les Illes Svalbard, Institut de Cultura de les Illes Suècques, Institut de Cultura de les Illes Tailandeses, Institut de Cultura de les Illes Vietnamites.

Col·labora: UVIC, EL NOU, EL TV, PASTENAK, Comunicació, AUSA, Rota, moviots, Departament de Cultura de Catalunya, Institut del Teatre, Institut de Cultura de Barcelona, Institut de Cultura de València, Institut de Cultura de les Illes Balears, Institut de Cultura de les Illes Canàries, Institut de Cultura de les Illes Columbians, Institut de Cultura de les Illes Filipines, Institut de Cultura de les Illes Indonèsies, Institut de Cultura de les Illes Japoneses, Institut de Cultura de les Illes Malaisianes, Institut de Cultura de les Illes Microneses, Institut de Cultura de les Illes Neozelandeses, Institut de Cultura de les Illes Noruegueses, Institut de Cultura de les Illes Svalbard, Institut de Cultura de les Illes Suècques, Institut de Cultura de les Illes Tailandeses, Institut de Cultura de les Illes Vietnamites.

SABIES QUE... ?

Quina ha estat la sessió més mítica del cineclub?

«*Nosferatu*. Era 6 de març de 1974, quatre dies després de l'execució de Puig Antich. Presentava la sessió Joan Anguera, que no va fer cap menció directa a allò que estava present en el pensament de la majoria d'assistents, però l'al·lusió va ser diàfana. El vampir necessitava beure sang per subsistir; la nit era el seu regne, i hi havia nits molt llargues, però sempre arribava el dia; el vampir no era etern, i sempre podia haver-hi algú que li clavés una estaca al cor... L'ambient a la sala de projeccions es podia tallar amb un ganivet.»

Quin ha estat el convidat més cèlebre o emblemàtic del cineclub?

«Les diferents visites de José María Nunes a Vic van ser cabdals per a l'entitat. Va marcar el seu tarannà experimental, lliure i profundament activista. A més, Nunes va rodar una part de la seva mítica *Noche de vino tinto* a Vic.»

Alguna anècdota recent...

«La visita d'Albert Serra per presentar *La mort de Lluís XIV*. El col·loqui posterior va ser tan intens que el públic es va quedar fins a la matinada —d'un dimarts laborable— debatent amb el cineasta.»

Text redactat amb la col·laboració de Sergi Calle i Quim Crusellas.

Bibliografia:

YLLA-CATALÀ, Josep; PONCE, Santi (2000). *La pel·lícula del Cineclub. Un capítol de la història de Vic (1958-2000)*. Vic: Eumo Editorial.

PUIGDOLLERS, Joan (2006). *Cineclub Vic*. cineclubvic.com

Any de fundació:

1968

Sala de projecció actual:

Sala Zazie, Cinema Kubrick

Sales per on ha passat:

Cine Majèstic, Museu de Vilafranca, Cinema Victoria, Cine Bogart,
Majèstic, Sala Zazie, Cinema Kubrick

Nombre aproximat de sessions:

3.000

UN INICI PLE D'ENERGIA

El Cineclub Vilafranca neix l'any 1968, quan s'anuncia la seva creació en el marc de la I **Semana del Nuevo Cine Español**, una mostra organitzada per un grup de joves cinèfils al cinema **Victòria** vilafranquí. Durant aquella setmana de setembre es projecten pel·lícules com *La caza* (Carlos Saura, 1966), *La dama del alba* (Rovira-Beleta, 1966) o *Ensayo de un crimen* (Luis Buñuel, 1955), i és només un mes més tard, el 28 d'octubre de 1968, quan té lloc la projecció de *Zazie en el metro* (Louis Malle, 1960) al **Cinema Majèstic** vilafranquí, tret de sortida oficial del Cineclub Vilafranca.

Con motivo de la conmemoración del XLIV DIA UNIVERSAL DEL AHORRO

La **CAJA DE AHORROS DEL PANADES** PREMIA A TODOS SUS IMPONENTES

Durante los días 23 al 31 Octubre **CIENT PESETAS** de premio a todos los imponentes que ingresen como mínimo la cantidad de **mil pesetas** en su Libreta.

Los niños que ingresen **200 Ptas.**, el premio será **50 Ptas.**

Si todavía no es cliente de la Caja **CIENT PESETAS DE PREMIO** efectuando la apertura de una Libreta durante el corriente mes de Octubre, con ingreso mínimo inicial de 1.000 Ptas.

Familia que ahorra - Familia feliz

Edició facsimil de l'original

CineClub Vilafranca

Tiene la satisfacción de anunciar su **SESION INAUGURAL** con el estreno absoluto de

CATHERINE DEMONGEOT
ZAZIE EN EL METRO
DANS LE METRO
de **LOUIS MALLE**

(Versión original francesa, con subtítulos en español)

CINE MAJESTIC

MARTES,
29 Octubre 1968
10 Noche

Durant els primers anys, l'entitat, presidida per **Francesc Olivella**, té una molt bona acollida de públic, erigida com a principal ambaixadora del cinema d'autor a la ciutat. Organitza cinefòrums i cicles com la Setmana del Cinema Francès i programa títols tan disruptius com *Repulsió* (Roman Polanski, 1965), *Hiroshima, mon amour* (Alain Resnais, 1959) o *Mamma Roma* (Pier Paolo Pasolini, 1962). També organitza, el 1969, un curs de formació cinematogràfica impartit per **Antoni Kirchner**, **Miquel Porter**, **Terenci Moix**, **Pere Ignasi Fages**, **Josep Maria López Llaví**, **Enric Lahosa** i **Romà Gubern**.

Tanta és l'empenta amb què arrenca l'entitat que el 1970, menys de dos anys més tard de la seva fundació, rep el **Premi Sant Jordi al Millor cineclub català**. L'activitat segueix amb sessions com *Viridiana* (Luis Buñuel, 1961), projectat clandestinament, o *Dante no es únicament severo* (1967), obra de Jacint Esteva i Joaquim Jordà sorgida de l'Escola de Barcelona i que compta, en la seva presentació a Vilafranca, amb la presència d'**Esteva** juntament amb les protagonistes, **Romy**, **Serena Vergano**, **Enrique Irazoqui** i el fotògraf **Leopoldo Pomés**. Com el moviment cinematogràfic barceloní, el cineclub vilafranquí i tants d'altres són un clar reflex d'una avantguarda cinèfila i ideològica que plasma perfectament el programa de mà d'aquella sessió, on es convidava al públic a intervenir durant la projecció: "Cine-club Vilafranca no tiene inconveniente en que ud. se manifieste durante la proyección, a favor o en contra. "Dante..." es un film para verlo con entera libertad."

Durant els anys setanta passen per les pantalles del cineclub obres de cineastes com Kurosawa, Godard, Losey, i directors catalans com **Jaime Camino** o el mateix Esteva hi presenten els seus nous films. També organitzen cicles dedicats a Buñuel, Fellini o Welles i, durant la temporada 1979-80 se celebra la sessió 300 de cineclub, amb la **Gran Festa del Cinema Mut**. En aquest esdeveniment, al **Cinema Bolet**, es projecten quatre clàssics acompanyats pel piano de Montserrat i Roser Ríos, Rosa-Maria Torruella i Montserrat Vall-llovera.

DE LA CONTINUÏTAT AL CRESCENDO

Amb l'arribada de la dècada dels vuitanta, **Rosa Colet** assumeix la presidència del cineclub, en un període marcat per l'obertura del **Cinema Bogart**. La sala es converteix en la principal seu de l'entitat, que hi programa una sessió quinzenal. Els títols, en aquesta etapa, estan parcialment condicionats per la direcció del cinema, que fa un primer cribratge sobre el qual la junta del cineclub decideix. Això no impedeix que s'hi facin cicles dedicats a Jean-Luc Godard o s'hi programin films tan radicalment independents com *La possessió* (Andrej Zulawski, 1981),

Pink Flamingos (John Waters, 1972), o *El olor de la papaya verde* (Tran Anh Hung, 1993), entre molts altres.

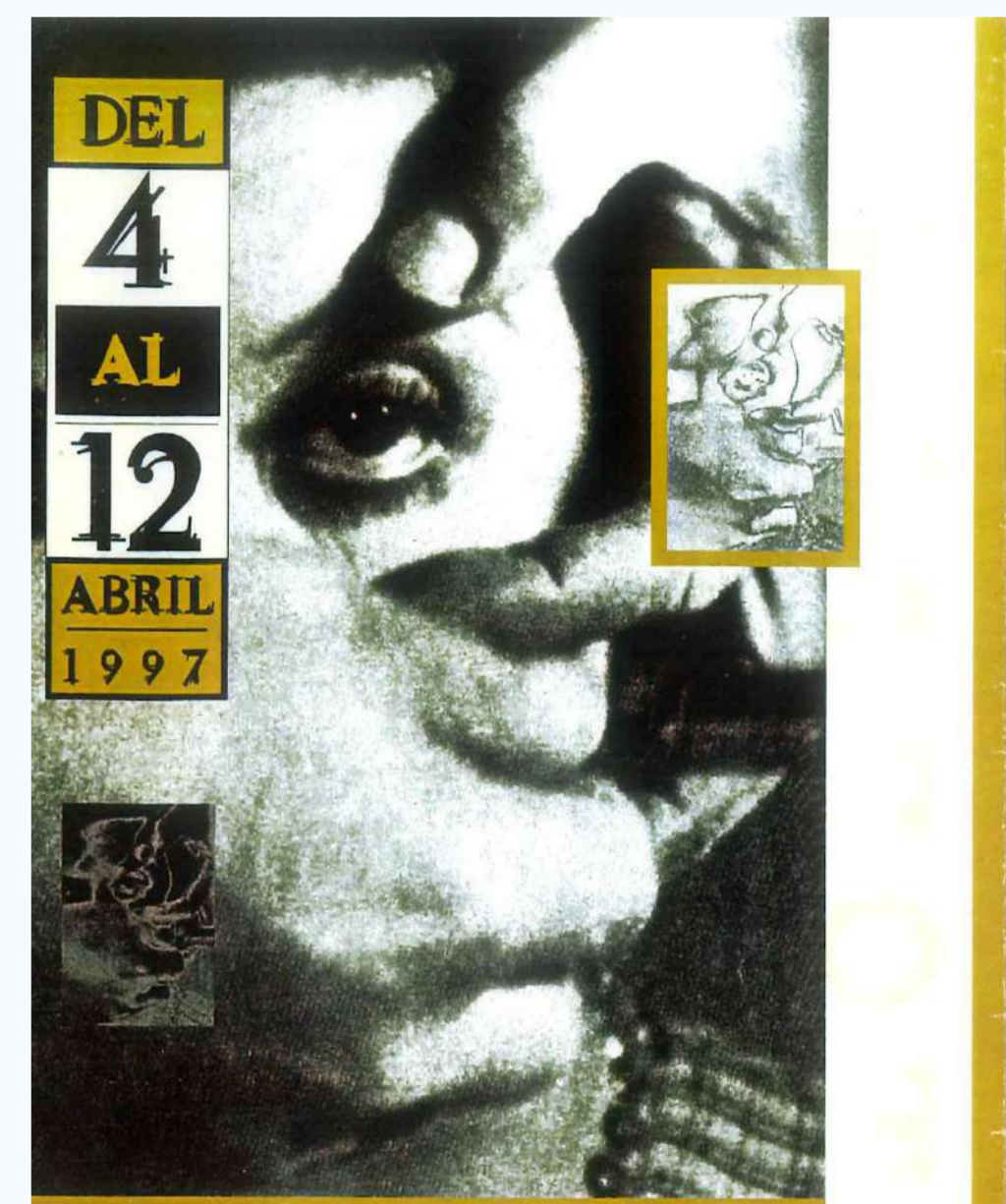
L'any 1993 el cineclub celebra el seu 25è aniversari amb diversos cicles de cinema de gènere —thriller, musical o comèdia— presentats per crítics com **Miguel Fernando Ruiz de Villalobos**, **Jordi Costa** o **Xavier Pérez**. Per la seva trajectòria, l'ajuntament de la ciutat els atorga la **Medalla de la Vila**.

Tres anys més tard, el 1996, el Cineclub Vilafranca engega una nova iniciativa que serà el principi d'un canvi profund en l'entitat. Es tracta de la primera **Mostra de Curtmetratges**, fruit de la qual es forma una nova junta encapçalada per **Josep Ferret** que arrenca un any abans, el 1995. En aquesta nova etapa, l'entitat multiplica el nombre de sessions, menys condicionades per la línia de programació del Cinema Bogart, amb un film setmanal. S'hi projecten pel·lícules com *Ararat* (Atom Egoyan, 2002), *Mi nombre es Joe* (Ken Loach, 1998), *Núvols passatgers* (Aki Kaurismäki, 1996), *Dead Man* (Jim Jarmusch, 1995), *Rompiendo las olas* (Lars von Trier, 1996) o *Celebración* (Thomas Vinterberg, 1998). A més, a principis dels 2000 s'estrena la primera pàgina web del cineclub.

UN CINECLUB AMB SALES PRÒPIES

L'any 2006, el Cineclub Vilafranca canvia de junta i presidència —ara l'entoma **Josep Maria Escofet**— però manté la seva programació regular al **Cine Bogart**, amb dues sessions cada divendres en les quals es projecta un cinema d'altra manera invisible a la capital penedesenca. Des de clàssics fins a obres contemporànies de culte com *9 Songs* (Michael Winterbottom, 2004), *Bloody Sunday* (Paul Greengrass, 2002), cinema iranià o coreà... troben el seu lloc a la pantalla gran de la mà del cineclub en un moment on hi ha encara tres sales funcionant a la ciutat. Tanmateix, aquesta xifra cau el 2006, quan tanca el Bogart i el cineclub s'ha de traslladar a la sala petita del **Casal**, on també s'hi projecten films comercialment fins al

2011, quan fruit de la crisi econòmica també abandona l'exhibició cinematogràfica. Només queden el **Cinema Kubrick** i les sessions de cineclub al Casal, cada dijous.

grafia: Un chien andalou (1928) de Luis Buñuel i Salvador Dalí.

2a

Mostra de curt-metratges

vilafranca del penedès

La reducció d'oferta cinematogràfica al municipi propicia un augment de sessions del cineclub, que es permet experimentar durant els caps de setmana i programar un cinema més comercial, com *The Artist* (Michel Hazanavicius, 2011), *La dama de hierro* (Phyllida Lloyd, 2011). La conjunció de totes aquestes circumstàncies, sumades a les de l'imminent canvi de formats d'exhibició, fan que la junta del Cineclub Vilafranca opti per fer un pas endavant i donar-se d'alta com a exhibidor. La sala petita del **Casal** es rebateja com a **Sala Zazie**, en honor a la primera projecció del cineclub, i amb l'ajut del propi Casal i de l'ajuntament de la ciutat, poc més tard s'obté un projector digital. Paral·lelament, la que havia estat la Mostra de Curtmetratges de Vilafranca passa a formar part, el 2011, del **Festival Most**, una iniciativa

conjunta del cineclub i el Vinseum, Museu de les Cultures del Vi de Catalunya, que creix ràpidament i es converteix en un festival de referència al país, maridant vi i cinema.

Durant els seus primers anys de vida, la Sala Zazie funciona molt bé, i el cineclub arriba als 225 socis. Tanmateix, a finals de la dècada dels 2010 l'entitat pateix sotracos econòmics que redueixen aquesta xifra a gairebé la meitat fins que, l'any 2021, hi ha un nou canvi de junta que coincideix amb el tancament del **Cinema Kubrick**, molt ressentit per la crisi de la covid-19. El nou equip directiu decideix fer-se càrrec també d'aquest històric cinema, que reobre sis mesos després en una festa on, entre altres coses, es projecta un vídeo de Katharina Kubrick, filla de l'històric director, desitjant sort en aquesta nova etapa.

Hi havia una vegada, en una gran metropoli, un gran dictador. El seu nom no es coneix amb certesa, potser es deia Doctor Caligari, Nosferatu, Scarface o Hannibal Lecter. No se sap. El que era ben cert és que aquell indret estava dominat sota la més absoluta llei del silenci.

Passaren molts, molts anys, els llums de la ciutat agonitzaven. Els quedava poca vida. Gairebé s'arriba a l'atmosfera zero. El cel s'enfosquia i ningú cantava sota la pluja, (perquè no queia ni una gota): eren temps difícils i la ciutat restava entre tenebres. Un dia, més tard, una colla de "notables" de la vila desafiava xiulant aquella famosa tonada que diu: "cine, cine, cine, cine, mas cine por favor, que en la vida todo es cine, y los sueños cine son...".

Al cel potser no, però a la terra es feia llarg esperar. Van demanar al vent, seguint l'exemple d'altres viles, que els portes allò que s'havia endut.

Així doncs, uns dies després, esperant el darrer metro, va sortir d'un túnel radiant, el maquinista... Si, si... aneu ben encarrilats! El maquinista de la general! Als seus vagons hi anaven en Xarlot, en Tarzan, El ciutadà Kane, el dormitega, el club dels poetes morts, la Gilda i el setè de cavalleria, el marit de la perruquera ballant un tango, en Benhur, l'home que sabia massa, la reina d'Àfrica, els cavallers de la taula quadrada, el tercer i el quart home, i fins i tot la Pepi, la Luci i BOUM! "Ja n'hi havia prou de romances" -digueren-. S'havia acabat allò d'endevinar besades, enreixades de dits foscos. S'havia acabat pagar peatge per anar a Perpinyà. Ja n'hi havia prou de sacrificis... Tota aquella colla els anuncià que havia nascut una estrella...

Els habitants del llogaret n'estaven ben còfors. Ja es podia tornar a cantar sota la pluja i des de d'aleshores, ara fa vint-i-cinc anys, aquella estrella brillant i minúscula, els va anar encenent, les nits d'alguns divendres, una setena flama dins el cor.

PROGRAMACIÓ

CICLE CONFERÈNCIES "Cinema i Cultura"

Lloc: Les conferències i les projeccions es faran a l'Auditori del Museu de Vilafranca.
Hora: Conferències a les 19 h., projeccions a les 23h.

THRILLER

Dissabte, 9 d'Octubre

Presentador:

Miquel Fernández Ruiz de Villalobos

Critic de cinema de Radio Nacional d'Espanya

- El Thriller clàssic a Nord Amèrica
- Diferents formes de thriller policíac, suspens.
- El gènere a Europa.

Projecció:

EL PROCESO PARADINE (A. Hitchcock)

CIÈNCIA FICCIÓ

Dissabte, 16 d'Octubre

Presentador:

Jordi Costa

Organitzador de la setmana de Cinema Fantàstic de Sitges.

- El cinema fantàstic i les seves diverses modalitats.
- Els inicis a Europa (Méliès).
- El cinema clàssic de terror.
- El cinema futurista.
- Les llegendes en el cinema.

Projecció:

LA GUERRA DE LOS MUNDOS. (O. Wells)

COMÈDIA

Dissabte, 23 d'Octubre

Presentador:

Xavier Pérez

Critic del diari Avui.

- Orígens teatrals de la comèdia.
- La comèdia a Hollywood.
- Consagració de la comèdia com a gènere clàssic. Característiques, autors, títols més significatius.

Projecció:

LA FIERA DE MI NIÑA. (H. Hawks)

MUSICAL

Dissabte 30 d'Octubre

Presentador:

Oriol Bassa

Estudiós i exhibidor de cinema d'art i Assaig.

Vinculat llargament al cineclubisme.

- La música abans del sonor.
- L'època daurada: Fred Astaire i Gene Kelly.
- Altres gèneres musicals: El Biòpic, l'opereta i el ballet.
- El musical fora d'Amèrica.
- El moment actual.

Projecció:

EL SOMBRERO DE COPA. (M. Sandrich)

EXPOSICIÓ

Divendres, 1 d'Octubre

19 Hores

Inauguració de l'exposició.

PASSEJANT PEL CINEMA

Lloc: Capella de Sant Joan

PEL·LÍCULES

Divendres, 1 d'Octubre

22:30 Hores

CINEMA PARADISO

Presentació a carrec d'**Alex Gorina**

Lloc: Cine Bogart.

Divendres, 15 d'Octubre

20:00 i 23:00 Hores

USED PEOPLE

Lloc: Cine Bogart.

Sessió ordinària

Divendres, 29 d'Octubre

22:00 i 23:00 Hores

DICEMBER BRIDE

Lloc: Cine Bogart.

Sessió ordinària

NOTA: El preu del conjunt de les conferències és de 2000 ptes. Les inscripcions les podreu fer efectives els dies 17 i 24 de setembre a les sessions del Cine Club, o la resta de dies fins el 30 al c/ Parellada, 39 (Cat Club).

SABIES QUE... ?

Quina ha estat la sessió més mítica del cineclub?

«Una d'elles és molt recent: *Alcarràs* per ser la pel·lícula més vista de la història del cineclub, amb 2.300 espectadors. Abans d'això, només s'havia superat una vegada els mil...! I una altra: vam estrenar la Sala Zazie amb un nou projector digital amb una marató de 24 hores de cinema...

Espectacular!»

Quin ha estat el convidat més cèlebre o emblemàtic del cineclub?

«N'hi ha hagut molts! Entre ells Juanjo Puigcorbè, Jordi Daudé, Rosa Vergés, Assumpta Serna o Paco Poch, tots ells jurats de la Mostra de Curtmetratges.»

Alguna anècdota recent...

«La reobertura del Kubrick, el juny de 2022, gran inauguració que es va arrodonir amb un vídeo de la Katharina Kubrick, filla del mític cineasta, desitjant-nos bona sort.»

Text redactat amb la col·laboració de Josep Ferret i Pablo Sancho.

Bibliografia:

OLIVELLA, Anna (1989). *Història del cinema a Vilafranca* (1989-1980's). Vilafranca del Penedès: Ajuntament de Vilafranca del Penedès.

DIVERSOS AUTORS (2008). *5 per 40. Cinc mirades per quaranta anys de Cine Club Vilafranca*. Vilafranca del Penedès: Cineclub Vilafranca i Edicions i Propostes Culturals Andana.

CRÈDITS

Un projecte de l'Acadèmia del Cinema Català

Amb el suport de ICEC - Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
i Diputació de Barcelona

Amb la col·laboració de Cinema Edison de Granollers, Associació Cultural de
Granollers, Federació Catalana de Cineclubs, Frit Ravich i DO Catalunya

Recerca i textos Tariq Porter

Coordinació Laia Aubia

Maquetació catàleg Judith Aregay

Mapa web Dani Molina (Magnifik)

Imatges cedides pels cineclubs homenatjats